National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 3 1977

S103/H/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466; California—Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 42. SESTDIENA, 1977. GADA 29. OKTOBRIS 27. GADS SATURDAY, OCTOBER 29, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Līgums bruņošanos neapturēs

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKA

Stratēģisko atomieroču ierobežošanas nolīguma iestigšana neskaitāmu pretišķību purvā pēdējos trijos gados atstājusi savu iespaidu uz Pad. savienības un ASV attieksmēm. Tā dēvētā SALT-2 nolīguma parakstīšana aizvadītajā nedēļā, šķiet, pievirzījusies tuvāk nekā līdzšinējās neauglīgās amerikāņu un padomju sarunas. Pats prezidents Kārters kādā sanāksmē izteicās: „Es pareģoju, ka jau dažu nedēļu laikā mums būs jauns SALT nolīgums, ar kuŗu mēs, amerikāņi, varēsim būt lepni". Dienu vēlāk Kārters runāja jau piesardzīgāk: „Es nezinu, cik nedēļas paies, bet izredzes tagad ir nenoliedzami labākas nekā iepriekš. Vēl jāpārvar dažas nozīmīgas pretišķības. Tas ir viss, ko es jums pagaidām varu teikt."

Tanī pašā laikā Maskavā Brežņevs savukārt liecināja: „Mūsu sarunās ir iezīmējies pozitīvs pagrieziens. Mēs sarunas turpināsim līdz sekmīgam nobeigumam bez jebkādas liekas kavēšanās."

Nav nozīmes te iztirzāt, cik liela atombumbu, lidmašīnu un citu ieroču kontingentu ierobežošana raksturos ASV un Pad. savienības militāro līdzsvaru parakstāmā nolīgumā. Būtu pilnīgi aplam šo SALT nolīgumu uzskatīt par lielvaru atbruņošanās pirmo bezdelīgu. Vēl vairāk jāšaubās par Kārtera apgalvojumu, ka ASV varēšot būt lepnas uz parakstīto līgumu. Tāpat par tukšu frazi jāuzskata prezidenta Kārtera patētiskais solījums, ka viņš turpināšot sarunas vēl tālāk ar gala mērķi, lai pasaulē nevienai lielvalstij beigās nebūtu nevienas atombumbas. Iegaumēsim, ka par tagad parakstāmo SALT līgumu vismazāk sajūsmināts ir Kārtera administrācijas aizsardzības ministrs ģen. Brauns.

Acīm redzot amerikāņu ģenerālstāba priekšnieka ģenerāļa Brauna iebildumus Kārters nav ņēmis vērā. Ļoti iespējams, ka ASV likumdevēji izšķirsies slēgtā sēdē uzklausīt Pentagona šefa argumentus. Vašingtonā runā, ka SALT nolīguma parakstīšanas rezultātā beidzot būtu nolīdzināts ceļs uz Kārtera tikšanos ar Brežņevu. Domā, ka Brežņevs būs Baltā nama viesis jau nākamā gada sākumā. Pad. savienības sūtnis Vašingtonā Dobrīņins esot Kārteram paziņojis, ka Beržņevs vairs neuzturot prasību, lai viņa tikšanās ar Kārteru radītu kādu jaunu Vašingtonas un Maskavas nolīgumu. Varbūt, ka Brežņevs tiešām SALT nolīgumu parakstīs tuvāko nedēļu laikā. Viņš šo nolīgumu kā Pad. savienībai izdevīgu darījumu varēs likt galdā „lielajās oktobŗa revolūcijas" svinībās.

Šogad paiet apaļi 60 gadi, kopš Ļeņina vaditie komūnistu sazvērnieki sagrāba varu. Tas, ko Kārteram un visai rietumu pasaulei būtu vienmēr jāatgādina, ir: pašos pamatos Ļeņina, Staļina, Chruščova un Brežņeva politiskie mērķi ir palikuši negrozīti. Visas pasaules paklaušana komūnismam ir rietumu civilizācijas un brīvo demokratiju ienaidnieku gala mērķis. Kopš 1917. g. šis mērķis palicis nemainīts. Atslābuma, šķietamas piekāpības, pat sadarbības periodi ir bijuši tikai taktiski padomju varasvīru stratēģiski gājieni.

(Nobeigums 20. lp.)

Prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa 100 gadu atceres sarīkojumā Toronto vanadžu koris Zile dzied diriģenta Arvīda Purva vadībā J. Raiņa Uz sauli (V. Baštiks). Apakšējā attēlā DV vīru koris Kanadā diriģenta Dr. A. Pērkona vadībā dzied latviešu komponistu dziesmas. Pie klavierēm bija DV vīru kora Kanadā mūzikālais vadītājs komp. Imants Sakss.
Foto: J. Liģers

Latvijas vārds nav izdzēšams

KĀRĻA ULMAŅA PIEMIŅAS SARĪKOJUMS TORONTO

Latvijas pēdējā valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa 100 gadu atceres sarīkojumā Centrālā technikuma auditorijā Toronto 23. oktobrī bija pulcējušies ap 700 visu paaudžu apmeklētāji. Kas pēdējos neatkarīgās Latvijas gados vēl bija bērni vai jau skolas vecumā, tagad ir kļuvuši sirmi vīri, pāri pusmūžam, bet toreizējie Latvijas laika aktīvie līdzgaitnieki, kas bija savos labākajos spēka gados, nu iegājuši sava mūža novakarē. Šīm abām paaudzēm Latvijas vakardiena, kas tik skaidri vēl stāv acu priekšā, saistās ar jaunības atmiņām un vīra gadiem. Tām tagad visvairāk smeldz un sāp Latvijas tagadējais liktenis, kas nav šķirams no to paaudžu likteņiem, kuŗām bija lemts piedzīvot Latvijas brīvības gadus un mūsu valsts ļaunprātīgo iznīcināšanu.

Kad svinīgajā atceres aktā atskanēja pirms vairāk nekā 40 gadiem dziedātā Dziesma brīvai Latvijai un apmeklētāju simti vaigā skatīja toreizējo sabiedrisko lietu ministru Alfredu Bērziņu, kas tagad uz saviem pleciem nes daudzo gadu nestu, likās, ka bijām pārcēlušies kādā svinīgā Latvijas sarīkojumā mūsu valsts ziedu gados. Illūzija pagaisa, kad acis pārslīdēja Kanadas karogam, kas kopā ar Latvijas sar-

(Turpinājums 11. lp.)

LATVIEŠI— **mūsu kopējais mērķis ir brīvība Latvijai**

tādēļ: DEMONSTRĒSIM līdz ar ukraiņiem un citām etniskām grupām 6. novembrī pie Padomju sav. sūtniecības Otavā, dienā, kuŗā komūnisti atzīmē oktobŗa lielo revolūciju.

Toronto autobuss aties no Ukraiņu kultūras centra 83 Christie St. (ziemeļos no Bloor) pl. 8.15 no rīta.

Informācija un pieteikšanās DV grāmatnīcā 921-7121.

LNAK un DV Kanadā

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 29. OKTOBRIS, 42. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevēja — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītāja: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403, Redaktors Austrālijā Ed. Šmaģaja, 26 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir raksītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Krievijas maišelnieki apbrīno Rīgā kādu reti sastopamu mūsu galvaspilsētas iedzīvotāju — latvieti...

Alberts Eglītis

Kāpēc nevedam uguni uz Rigu?

Nacionālie trimdinieki kļūst vairumam okupantu arvien bīstamāki un nākotnē var kļūt par nopietnu šķērsli padomiešu nodomiem sātaniski kropļot mūsu tautas dvēseli un pašu tautu okupētajā Latvijā iznīcināt. Šo draudu paturot acu priekšā, mums dziļā vienotībā jāstāv pretī padomju varas centieniem, tāpat kā to dara kareivis kaujas laukā. Ja to kāds vēl nesaprot, lai gaida laiku, kad vēsture tagadējo lappusi aizvērs un tie, kas nekad nebūs liekušies un maskaviešiem griezuši ceļu, kopā ar tautu — jaunu lappusi atkal atvērs. Augšāmcelšanās kaldināšanā jāpiedalās, ticot, ka to piedzīvosim, bet tikai, ja godīgi bez bailēm būsim stāvējuši par tiesību, taisnību un nacionālo pastāvēšanu brīvībā.

Jākonstatē, ka šiem sarkanās „paradīzes" apustuļiem patiesi sekmējas ielauzties rietumu labklājībā dzīvojošos latviešos un viņu vidū pamanīt sev pakalpīgus ļaudis. Pamatoti jājautā: kāpēc mums netrūkst jauniešu, kas sapņodami lec brīvprātīgi krievu maisā; kāpēc vēl vienmēr mums ir mazvērtībā sarūgtinātie vai pārgudrības kompleksa sasirgušie, kas brauc nevis, lai satiktu tuviniekus, redzētu īstenību un — aizvestu uguni no šejienes uz turieni, bet gan apspriesties, tikties ar okupētās tautas muižkungiem-funkcionāriem padomju sabiedriskajā dzīvē vai arī tā sauktās „kultūras sakaru" komitejas istabās.

Rietumos vēl nav dzirdēts, ka kāds trimdas intellektuālis Rīgā būtu bijis pie Gunāra Rodes un interesējies par studentu Daili Rijnieku, aizputnieku Viesturu Kalniņu, skolnieci Vizmu Fišeri vai zemkopja Ivara Grabāna traģisko likteni. Nav dzirdēts, ka viņi atgriezušies raksturotu padomiešu noziegumus tautas identitātes likvidēšanā un runātu par politiski vajātiem tautiešiem — ieslodzītiem koncentrācijas un vājprātīgo slimnīcās. Viņi arī aktīvi nepiedalās ziņu vākšanā par terrora upuriem un izdarībām tēvzemē. Kā lai kvalificē padomiešu izdomātos vasaras kursus, kuros vieglprātīgi piedalās nedaudz jauniešu, starp tiem divi jau otru reizi. — Kādā uzņēmumā varam apbrīnot Stokholmas dzejnieku Juri Kronbergu sarunājamies ar okupantu dienderi Arvīdu Griguli. Ir zināms, ka Grigulis tūlīt pēc 1940. g. 17.jūnija iebrukuma Maskavas uzdevumā sekmēja Latvijas dzejnieku, rakstnieku un žurnālistu deportēšanu un ir atbildīgs arī par vēlāk pazudinātajiem gara kultūras darbiniekiem.

Sabiedrībai šiem jaunajiem sakarniekiem jāpievērš īpaša uzmanība, proti, tāpēc, ka viņu centrs Rietumvācijā ne jau gadījuma dēļ vien atradīsies Minsterē, kurā vēl vienmēr eksistē mūsu vienīgā ģimnazija brīvajā pasaulē un pilsētas universitātē studē ap 30 latviešu jauniešu. Tur kopā ar pāris fanātiskiem marksistiem dzīvo „kultūrņiku" biedrības priekšnieka vietn. Kāris Kangeris, kas, izmantodams savā labā klusējošā vairākuma klusumu, sēž arī vienā ELJA krēslā. Sākumā varbūt viņiem tiešām izdosies vienu otru vājāku raksturu paraut līdz.

Taču Rietumvācijā, tāpat kā visur citur, starp mums „kultūrņiku" sērga beigās noteikti izzudīs, jo vairums ir atbildīgi, godīgi trimdas tautas kopības locekļi.

Lasītāju vēstules

ĪSA EKSKURSIJA PAGĀTNĒ

1939. gada 23. augustā nacionālsociālistiskā Vācija un Pad. savienība noslēdza neuzbrukšanas līgumu vai t.s. Molotova un Ribentropa paktu. Šis pakts satur arī slepeno vienošanos par interešu sfairu sadali Eiropā, un no abām valstīm vēl šodien nav apstrīdēts kā nelikumīgs līgums. Tas bija nāves spriedums Baltijas valstīm, atstājot brīvas rokas Pad. savienībai pakļaut un okupēt šīs valstis.

Uz to norāda nākamie uzspiestie līgumi. 1939. gada 5. oktobrī Latvijas valdība bija spiesta parakstīt bāzu līgumu, kas deva iespēju Pad. savienībai Latvijas territorijā novietot sarkanarmijas kontigentus. Tā paša gada 30. oktobrī Latvijas valdība nolīga ar Vāciju līgumu par vācu izcelsmes pilsoņu repatriēšanu Tas, ka Pad. savienība jau 1939. g. bija izlēmusi okupēt Baltijas valstis, norāda 1939. g. 11. nov. NKVD izdotā instrukcija par pretpadomju elementu deportācijām uz Pad. savienības soda nometnēm.

Ja nu nebūtu pastāvējis nolīgums abu lielvalstu vidū, tad stāvoklis kara iznākumā varēja būt citāds, jo Baltijas valstis veidoja barjēru starp abiem blokiem. Jau nākamā gada 17. jūn. Pad. savienība okupēja Latviju un iznīcināja tās brīvību, kuru mūsu tauta vēl tagad nav atguvusi. Latviešu tauta bija padota materiālai, fiziskai un garīgai iznīcināšanai.

Draudzība abu lielvalstu vidū nepastāvēja ilgi, un jau 1941. gada 21. jūnijā sākās karš. Baltijas valstis sagaidīja, ka nu tās atgūs zaudēto brīvību, bet rūgti vīlās, jo viena vara nomainīja otru. Spēkā pat palika Pad. savienības izdotie likumi, kas redzami no tā laika dažādiem rīkojumiem, un vienā jau 1941. gada 18. augustā „Ostlandes" reichkomisārs Lose nosacīja, ka vācu civīlā pārvalde „Ostlandes" pārvaldes apgabalā pārņem visu kustamo un nekustamo mantu, kas piederot sociālistiskām republikām, sabiedriskām vienībām, ieskaitot visas tiesības, piedalīšanos un intereses pēc stāvokļa uz 20. jūniju.

Pēc 20. jūnija bez vācu iestāžu piekrišanas izdotie noteikumi un rīkojumi bija nelikumīgi. Tas norāda, ka mums nebija nekādas teikšanas, bet bija jāizpilda okupācijas varas saņemtie rīkojumi. Pēc vācu norādījumiem radās arī latviešu vienības un pēc tam Latviešu leģions cīņai pret komūnismu. Leģions gan tika nosaukts par Latviešu brīvprātīgo leģionu, bet to par tādu nevar apzīmēt, jo tas tika dibināts pēc Lielvācijas vadoņa pavēles — „es pavēlu uzstādīt Latviešu brīvprātīgo leģionu."

Pēc kara pagājuši jau vairāk nekā 30 gadu. Mums pie visām lietām jāpieiet bez sentimenta, bet jākonstatē fakti, tie jāizvērtē, lai būtu skaidrība nākamiem vēsturniekiem.

Ka tā laika režīms nedomāja atjaunot Baltijas valstu neatkarību, norāda Latvijas ģenerālkomisāra Drechslera raksts 1944. gada 2. februārī latviešu zemes pārvaldei. Tanī starp citu norādīts, ka viņš esot tiesīgs paziņot, ka Latvijas apgabals, kas ir okupēts no vācu armijas, nav vairs uzskatāms kā Pad. savienības sastāvdaļa Tas nozīmē, ka līdz tam tas par tādu bija uzskatīts. Rodas jautājums, vai pie vienību un Latviešu leģiona dibināšanas šī lieta bija zināma? Nekur presē par to nav rakstīts.

A. Mežals, Minsterē, Rietumvāc.

VAIRĀK CIENĪBAS!

Latvija Amerikā 1. oktobra lasītāja vēstulē Paulis Krasts savā rakstā „K. Ulmaņa neuzticamie draugi" saka, ka karš esot politikas turpinājums ar ieročiem. Lai tādai politikai varētu sekot, jābūt spēcīgai un labi bruņotai armijai. Latvijai tādas armijas neesot bijis. Bija gan, bet ne, lai cīnītos pret tādām armijām kā Pad. savienības un Vācijas. Ulmanim neesot bijusi arī reāla ārpolitika, deklarējot neitrālitāti un nespējot to nodrošināt, bet esam staigājuši rietumvalstu ārpolitikas pavadā. Šo stāvokli esot saskatījuši mūsu lielie kaimiņi kā austrumos, tā rietumos, tāpēc izšķirušies par Baltijas valstu sadalīšanu. Stāvoklis būtu bijis citāds, ja būtu meklēta draudzība ar Vāciju, tās aizsardzībā robežas būtu nodrošinātas un Baltijas valstis nebūtu sadalītas.

Tas izklausītos jauki un patīkami, ja nebūtu pārāk naīvi domāts! Mēs taču cīnījāmies par savu brīvību kopā ar vāciešiem, bet kāds bija rezultāts? Ja mēs jau pirms savas valsts neatkarības zaudēšanas būtu kļuvuši vāciešu sabiedrotie, kara bejgās mēs vairs nevarētu teikt, ka esam cīnījušies tikai pret komūnismu. Tagad mums jāatzīst, ka Ulmaņa ārpolitika bijis vienīgais pareizais ceļš, jo tagad rietumvalstīs darbojas mūsu diplomātiskās pārstāvniecības. Vai pretējā gadījumā tas tā būtu bijis? Tāpēc pārmetumi Ulmanim, ka viņš nav bijis reālpolitiķis un ka viņam nav bijis uzticamu draugu, ir nevietā.

Ulmaņa reālpolitika vislabāk kļūst saprotama tanī pašā Latvija Amerikā numurā izvilkumā no Rīgas pils pēdējā komandanta pltn. O. Neimaņa nepublicētās dienas grāmatas. Šinī vietā der to atkārtot: Ulmanis viņam jautājis, kāds noskaņojums tautā un armijā? Pils komandants viņam atbildējis, ka armija skumst par Latvijas bēdīgo likteni un uz prezidenta pirmo aicinājumu būtu gatava cīnīties. Ulmaņa atbilde bijusi: „Jā, par to es biju pārliecināts, bet vai man bija tiesības riskēt ar mūsu kareivju un virsnieku dzīvībām, kad mums nebija ne mazāko cerību uz panākumiem?"

Vai vēl labāk un skaidrāk prezidents savu izšķiršanos varēja pateikt? Tāpēc jo silti ieteicu P. Krastam to izlasīt un pārdomāt, vai viņa izteiktie pārmetumi un gudrība ir vietā. Domāju, ka nevajadzētu nākt ar nepelnītiem pārmetumiem

(Turpinājums 15. lp.)

Lūdzu ziedojiet

PATIESIBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz vārda „TRUTH FUND" un nosūtāmi: „TRUTH FUND", c/o Tremont Savings, Acct. No. 405816, 3445 Jerome Avenue, Bronx, N.Y. 10467, USA.

PATIESĪBAS FONDS

Jauno mākslinieku darbu skate

Viens no redzamākiem sarīkojumiem 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētku laikā Ročestrā bija jauno mākslinieku darbu skate Americana viesnīcas telpās, kas pulcināja gandrīz 1000 mākslas interesentu. Samērā mazā izstādes telpa viesnīcas trešajā stāvā kalpoja arī kā satikšanās vieta pārējo svētku sarīkojumu apmeklētājiem. Vislielākais apmeklētāju pieplūdums bija pēcpusdienā un agrā pievakarē.

Izstādē reprezentējās 14 jaunie mākslinieki ar dažāda veida darbiem, ieskaitot pat fotogrāfijas, kas arī jau atzītas nopietnajā mākslā. Irēne Aizstrauta no Ročestras, kurai tikai 16 gadu, bija izstādījusi vienu akrilikas darbu franču renesances ietekmē un nelielu fotogrāfiju, labi izbalansētu krāsās. Maija Bērziņa no Dublinas (Ohaijo) iepriecināja ar trim interesantiem akvareļiem, un Juris Cimbulis no Bruklinas ar abstraktu darbu metallā — „Mērījumi", savienotu ar divām gleznām. Piecpadsmit gadu vecā **Diāna Cubiņa no** Henrietas (N. Y.) patīkami pārsteidza ar trim labi nostrādātiem kokgriezumiem un četriem tautiskiem vilnas audumiem.

Dainis Hāzners (Whitehall, N. Y.) reprezentējās ar foto mākslu un Aija Kusiņa, kurai 24 gadi, ar četriem, rūpīgi veidotiem audumiem. Viņai jau samērā liela pieredze latvisko darbu darināšanā. Aija dzīvo Bostonas tuvumā, Daksberijā. Dzintra Lejiņa no Flašingas (Kvīnsā) darbu skatē debi'ēja ar trim grafikas darbiem tušā. Tie saģestēja ar savu smalko un rūpīgi izstrādāto techniku. Tušas darbi parasti prasa no mākslinieka lielu pacietību. Dzintrai, kā tas bija vērojams viņas darbos, tā nav problēma.

Visma Mežnora no Pensilvēnijas saistīja apmeklētāju uzmanību ar eļļas darbiem, bet kā ražīgākais jauno mākslinieku darbu skatē minams Dzintars Mežulis no Toronto. Viņa klāstā ietilpa keramikas, sudraba kalumi un krāsu fotogrāfijas. Diversitāte vien jau liecināja par Mežuļa nenoliedzamo talantu.

Nelielajā telpā grūti būtu bijis paiet garām arī Viesturs Osvalds darbiem. Šis jaunais mākslinieks no Montonas, Pensilvēnijā, rādīja četrus ļoti neparastus veidojumus stiklā resp. stikla techniku krāsās. Tā visbiežāk sastopama dievnamu logu, bet dažkārt arī citu telpu ornamentēšanā. Gaisma, kas plūst caur stiklu, vislabāk spēj projicēt šāda žanra darbus. Viesturs Osvalds ir meistars šajā stikla technikas un krāsu kombinācijas nozarē. Viņš, kā pieminēts programmā, arī veidojis vairākus darbus kaparā.

Vita Plūme no Kvebekas atestējās ar linu audumiem, kas apliecināja topošās mākslinieces talantu. Nenoliedzams talants pavīdēja Maijas Riekstiņas ogles zīmējumos. Māksliniece, kas apmetusies uz dzīvi Ridžvudā (N.Y.), rādīja trīs liela formāta darbus. Jau pats formāts radīja kuriozitāti, neminot nemaz mākslinieciskās vērtības, kādas bija sastopamas šajos ogles zīmējumos.

Labu veiksmi savā branžā— kokgriezumos — uzrādīja Agnis Siliņš no Lafajetes, N. Y. Loti patīkams savā oriģinālitātē bija arī Aijas Silinas darbs — Baznīcas logu technika. Aija dzīvo Ročestrā un ir labi pazīstama ar saviem darbiem vietējā sabiedrībā.

Kaut kādu iemeslu dēļ visi šie mākslinieki nebija pieminēti Dziesmu svētku vadonī, tādēļ viņu biografijas izstādes apmeklētājiem palika nezināmas, lai gan turpat plaši bija atzīmētas jauno mūziķu un rakstnieku biografijas, pat ar foto attēliem.

Šis tad nu ir vienīgais iebildums attieksmē pret svētku organizāciju.

Aleksandrs Kalniņš

Tautas deju uzveduma vadītāja L. Zariņa jaunatnes dziesmu svētkos Ročestrā uzpoš tautu meitu uzvedumam. Tas saucās: Mana dziesmu vācelīte. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Svētki, kas gandriz nenotika

IVARA GALIŅA VĀRDU MONTĀŽA PAR 2. JAUNATNES DZIESMU SVĒTKIEM ROČESTRĀ

"Nu vecīši var pastāvēt pie ratiem", kāds teica, un uzreiz tam bija daudz piekritēju. Ironija, ka uzrunātie "vecīši" garā vēl sevi uzskatīja par jauno paaudzi — tikai viena nelaime — bērni bija paaugušies par strauju.

Ročestrā jaunie gāja ar drosmīgi un pašpaļāvīgi paceltām galvām. Celtnī dzirdēju šādu sarunu: "Šie, mām, ir mūsu dziesmu svētki, es negribu, ka tu mān, mām, saki, kur man jāiet, kas man jādara un kā man jāuzvedas". Atbildi nedzirdēju, klāt bija mans stāvs. Ceru, ka tikko tapušajai "vecajai paaudzei" ir vairāk humora izjūtas un izpratnes nekā iepriekšējai paaudzei.

Virsdirigents Longīns Apkalns personificēja svētku tēva atveidu ar savu lēno, nosvērto gaitu un drūmiem sejas pantiem. Viņam piešķīra jaunie labākās runas titulu par ievadvārdiem, atklājot jaundarbu koncertu.

Noklausīts pēc jaundarbu koncerta pirmās daļas: "Gāja jau ļoti pie sirds, bet acis neizturēja"...

Neizturēja arī viena no jaunākajām dalībniecēm tautas deju uzvedumā. Viņas dejas partneris par tūļību vai ko citu saņema plauku turpat dejas laikā un visu skatītāju priekšā. Jā, ne vienmēr soda mēri atbilst pārkāpumiem.

Kol'ēģa sūdzējās par "nēģeru mūziku" un nelatvisko deju šanu ballēs. Bet cik latvisku elementu ir Vines valsī, spāņu tango vai angļu lambetvokā?

Kad rīta pusē apklusa orkestris, sākās rotalās iešana un dziedāšana pavisam tautiskā garā, bet to mans draugs nedzirdēja. Dzirdēja gan sievas sūdzības par trokšņiem gaitenī un blakus istabā. Arī svetku padomes priekšnieks Mārtiņš Štauvers bija spiests bal'es laikā lūgt jauniešus nelikt ledus saldējamās mašīnas viesnīcu celtnos. Runču kapelmeistars atrada labāku "pierunāšanas" veidu: "Ja turpināsit šādus nedarbus, rīt ballē spēlēsim tikai valšus un tango. Kā avansu pēc bal'es beigām Runči vēl nospēlēja divus "grāvējus", viens bija veltīts Beverīnas vidusskolai. Kaut bija pastiprināta viesnīcas drošības sardze, nekādas lielas nebūšanas vēlāk notiku saklausījis.

Ka dots darītājām atdodas, pārliecinājās tie jaunieši, kas šoreiz steidzās, bet atrada celtņos visas pogas apgaismotas. Šoreiz tas viņiem nepatika, kaut vēl pirms nedaudz gadiem paši bija podziņu spiedēji. Daudzi no zemākajiem stāviem ļekoja pa kāpnēm.

Uzvarētājus nekritizē, un ročestr'ēši drīz aizmirsīs, ka dažas nedēlas pirms svētkiem bija gatavi ar mieru mest šauteni krūmos un atteikties no svētku rīkošanas. Varbūt nākošo lielo svētku apmeklētājiem derētu pieteikties un biļetes pasūtināt laikus. Tas aiztaupītu vienu otru negulētu nakti un palēninātu jaunu sirmu matu rašanos, kuru rkotājiem visos svētkos tā jau diezgan.

ASV himnas mēģinājumos jaunie, sev par uzjautrinājumu, dziedāja ar īstu letiņu akcentu Koncer'ā tas bija pazudis, tāpat bija jāpriecājas par skaidro vārdu izrunu kopkoncertā.

Jaunatnes dziesmu svētku kopkoris nešaubīgi bija krāšnākais, kāds līdz šim redzēts. Skaistie tautas tērpi, neapstrīdamā jaunība, starojošās sejas un dzidrās balsis laitīja klausītājus. Tie to saņēma gavilēdami, ar prieka asarām acīs.

Ja būtu populārākā virsdirigenta vēlēšanas, šķiet, uzvarētu Imants Mežraups. Atvadu ballē orkestrim spēlējot "Daudz baltu dieniņu", atzīmēja viņa 19. dzimšanas dienu. Visi jaunie virsdirigenti pēc novadītām dziesmām stājās atkal dziedātāju pulkā, no virsaišiem kļūdami par paklausīgiem indiāņiem. Virsdirigents Pauls Barkolds no tālās Sietlas ar savu skanīgo barītonu iepriecināja jaundarbu koncertā.

Bostonas Kolibrī ansamblis parādīja kā augstu mūzikālu gatavību, tā lielu stila dažādību. Kur Pēteŗa Aldiņa vadītais ansamblis ņēmis mazākā putna vārdu, kas pie tam ir nedziedātājs, neizdevās noskaidrot.

Jaunatnes dziesmu svētku mūzikālais vadītajs Andreis Jansons samērā mierīgi klausījās skatītāju pulkā. Tālākā vai tuvākā nozīmē tie visi bija viņa gara bērni un skolnieki, kā dirigenti, tā koklētāji, tā dziedātāji. Uz viņu vispilnīgāk attiecināmi vārdi: „Runāj' cirvji, runāj' kapli, paši brāļi nerunāja. Bet kā ar to stāvēšanu pie ratiem?

Kas zina šī teiciena tiešo nozīmi, zina, ka tas ir īss laika sprīdis. Kad auto mašīnas sāka šūpoties pa Ņujorkas pavalsts šosejām uz māju pusi, drīz jaunās galvas noslīdēja aizmugures sēdeļos. Gaŗām braucot redzamas bija tās pašas iesirmās galvas, bet drusku staltākas un lepnākas kā atbraucot, varbūt lepnākas kā jebkad...

Vērojot rudenīgo panorāmu un melnraibos govju pulkus celmalās, atmiņās nozibsnīja kāds atgadījums vasaras nometnē.

"Vai tu vispār proti atšķirt govi no vērša?" saīguša audzinātāja jautājums. Tad pilsētas zēna drošā un smaidošā atbilde: "Gov's ir ar tām lielām piena kulēm, audzinātāja kungs".

Tas nav viss, bet ar to būs jāpietiek..

Ivars Galiņš

DV teātris Kanadā

izrādīs Nila Simona

TRĪS DIENAS PLAZAS VIESNĪCĀ

Režisors G. Vērenieks,

PIEKTDIEN, 4. NOVEMBRĪ, PL. 20

Sv. Lawrence zālē ,(Town Hall).

Biļešu cenas $6 un $5, iepriekš pērkamas

Sv. Lorensa centrā.

Pēgazam mugurā

JAUNO RAKSTNIEKU RĪTS JAUNATNES DZIESMU SVĒTKOS

Otros Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos Holiday Inn viesnīcas telpās notika arī Jauno rakstnieku rīts, kas sākās tūlīņ pēc LNJAK un ALJA brokastīm. Pēdējos dziesmu svētkos Toronto rakstnieku cēlienam bija dota mute. Uz sliekšņa jauns līdumnieks parādās, ko Čikagas Piecīši Jaunatnes un draudzības dienās Niagarā pārfrazēja, pieteicot, ka dziesmu svētkos Bostonā rakstnieku rītam būšot moto "Uz sliekšņa jauns līdumnieks gul"... Tā nu Piecīši bija nejauki klūdījušies, jo Ročestrā jaunie līdumnieki sevi pilnīgi apliecināja.

Jauno rakstnieku un dzejnieku darba cēliens aizņēma savas divas stundas. Autorus pieteica cēliena vadītāja Baņuta Rubesa. Vinai bija vienmēr, kas īpaši sakāms par katru jauno līdumnieku. Ar savu devumu publikas priekšā stājās Inta Hūna (Montreala), Zinta Aistara-Rūtēna (Čikaga), Rita Rumpētere (Nujorka), Imants Segliņš (Čikaga), Māra Gulēna (Toronto), Ilze Kraujiņa (Toronto), Laris Saliņš (Nujorka), Anita Dzirne (Mineapole), Daina Gobiņa

(Turpinājums 18. lp.)

Sola bagātīgus svētkus

KĀ TOP SESTIE VISPĀRĒJIE DZIESMU SVĒTKI BOSTONĀ

Jau pieteikti vairāk nekā 1500 dziedātāju un 1200 dejotāju, sak ienākt arī pieprasījumi pēc ieejas kartēm.

Šie svētki būs ļoti nozīmīgi arī tādā ziņā, ka tie iekrīt Latvijas 60. dzimšanas dienas gadā. Bostonas dziesmu svētku rīcības komitejas 28 darbinieki pulcējās Trimdas draudzes namā, lai pārrunātu jau veiktos un vēl darāmos darbus.

Rīcības komitejas priekšsēdis J. Bībelnieks konstatēja, ka vairums lielo plānošanas darbu ir veikti. Simfoniskais koncerts notiks publikai sēžot pie galdiņiem (pēc Bostonas „Pops" tradicijas); būs dabūjami atspirdzinājumi, arī šampanietis. Garīgajā koncertā dzirdēsim šiem svētkiem komponētus Longina Apkalna un Haralda Berīno jaundarbus, kuŗus atskaņos lielajā Trīsvienības baznīcā.

Koncertam un tautas deju lieluzvedumam izraudzīts Bostonas dārzs (Boston Garden), ko architekta Vitolda Vitola un īpašnieku sadarbībā piemēros šo sarīkojumu vajadzībām. Balle notiks Hynes auditorijā, bet mazākās zālēs populārās mūzikas koncerti. Izstāžu telpas aizņems veselu stāvu 350 istabu lielajā H.J. 57 viesnīcā. Nozares vadītājs M. Lenbergs ziņoja, ka uz izsūtītām aptaujām atbildējuši 60 mākslinieki. Paredzēta arī latviešu grāmatu izstāde. Jau mēnesi pirms dziesmu svētkiem Bostonas publiskā bibliotēkā notiks latviešu dziesmu svētku vēstures izstāde.

Pēc koŗu nozares vadītāja J. Ansberga ziņojuma un nolasītām vēstulēm atzina, ka dodama iespēja piedalīties arī latviešu baleta māksliniekiem un Bruno Skultes Daugava uzvedumam ar Andreja Eglīša līdzdalību. Izrādīs arī mūsu literatūras klasiķu Annas Brigaderes un Rūdolfa Blaumaņa lugas. Sprīdītis ir pārveidots dziesmu spēlē, kuŗai mūziku komponējis Andrejs Jansons, režiju vadīs Laimonis Siliņš ar jaunās un jaunākās paaudzes tēlotājiem. Skroderdienas Silmačos izrādīs Reiņa Birzgaļa režijā. Mūziku šai izrādei komponējis A. Būmanis. Dziesmu svētku gājiens sāksies pie pilsētas valdes nama.

Par tautas deju lieluzvedumu informēja vadītāja Lidija Āboliņa. Tajā būs ievīts arī Līgo uzvedums. Draudzības dejā piedalīsies arī ap 100 igauņu un lietuviešu dejotāju. Mūziku uzvedumam komponē A. Strombergs.

6. Vispārējie dziesmu svētki šovasar Bostonā sola bagātīgu sarīkojumu klāstu. **Ivars Galiņš**

6. Vispārējo latviešu dziesmu svētku ASV rīcības komitejas dalībnieki apspriedē.
Foto: Vilis Grāvītis

Minsteres ģimnazijai jauns direktors

LATVIEŠU CENTRĀLĀS PADOMES RIETUMVĀCIJĀ SĒDE MINSTERĒ 8. UN 9. OKTOBRĪ

LCP Rietumvācijā sesiju Minsteres latviešu ģimnazijas aulā atklāja priekšsēdis Ād. Šilde un ziņoja par darbību sesiju starplaikā. Uzturēti sakari ar tautiešiem Rietumvācijā un Berlīnē, palīdzot organizēt dažādus pasākumus. Neoārtraukti atbalstīts arī Baltiešu apv. darbs, uzturot sakarus ar igauņu un lietuviešu centrāl. komitejām, tāpat ar Pasaules Brīvo Latviešu Apvienību un vācu parlamentāriešiem, starptautisko juristu apvienību un vairākiem Eiropas tiesībniekiem. Sekmēts radio raidītājs Brīvība, kas no Minchenes katru dienu raida latviski.

Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis A. Cipulis savā ziņojumā norādīja, ka, dzīvojot svešā zemē, darbošanās iespējas ierobežotas. Darbības centrā šogad atradās trīs galvenie LCK pasākumi: birojs, Minsteres latviešu ģimnazija un laikraksts Latvija, bez tam papildskolas, ārpusskolas jaunatnes darbs, kultūrālās darbības uzturēšana, informācija un citi pasākumi. Visiem šiem iestādījumiem budžets sasniedz 1,5 milj. marku gadā. Minsteres ģimnazijas financiālā nodrošināšana pašreiz raizes nedara, bet nedrošs ir skolotāju un skolēnu sastāvs. Jaunie skolotāji atnāk, nostrādā gadu vai divus un atkal aiziet, tāpēc komitejai jācenšas nodrošināt stabils skolotāju sastāvs. Mainīgs arī skolēnu skaits, kas šinī mācību gadā noslīdējis zem iecerētā simta. Par skolēnu skaitu atbildīgi bērnu vecāki un visa latviešu sabiedrība. Tai nav bijusi skaidra nostāja pret latviešu ģimnaziju, kaut gan tā pastāv jau vairāk nekā 30 gadu.

Ziņojumu papildināja atsevišķo nozaŗu vadītāji. Juridiskās nozares vadītājs Dr. A. Zelmenis devis padomus juridiskajos jautājumos un kārtojis pensiju lietas, galvenokārt palīdzot sagādāt liecības par Latvijā nostrādāto laiku pirms 1940. gada. Kultūras nozares vadītājs J. Kiploks pastāstīja par 4. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Londonā, kas labi izdevušies un neprasīs piemaksas. Izglītības nozares vadītājs prāv. M. Lizdiks galvenokārt pieskārās papildskolām. Kaut gan apzināti 200 bērni, darbojas tikai sešas papildskolas. Dažās vietās bērni labprāt papildskolā mācītos, bet trūkst skolotāju. Vecie, Latvijas neatkarības laika skolotāji savu padarījuši, bet jaunajiem, Vācijas universitātes beigušajiem, trūkst ideālisma pastrādāt ar latviešu bērniem kaut pāris reizes mēnesī dažas stundas.

Pārskatu par Minsteres ģimnaziju deva direktors E. Silkalns, iepriecinot ar dažiem skaitļiem, piem., šinī mācību gadā nākuši klāt 22 jauni skolēni, patlaban skolā mācās 91 bērns. Simts tomēr nav sasniegts. No ārzemēm nākušajiem skolēniem zināšanas esot augstākas nekā Vācijas latviešu bērniem. (Te gan jāpiebilst, ka no citām zemēm, galvenokārt no ASV un Kanadas, ierodas izlase uz vienu vai diviem gadiem, kas parasti latviešu valodu un latviskās zināšanas jau apguvusi savā zemē. — Ref.). Direktors pieskārās arī skolas tiesiskajam stāvoklim, kas skaidrots gan skolu pārvaldē Minsterē, gan Kultūras ministrijā Diseldorfā.

Internāta Rīga vadītājs I. Balodis atgādināja, ka internāts nav pārpildīts, jo šinī mācību gadā tur dzīvo 66 skolēni. Par to sadzīvi rūpējas kā internāta vadība, tā divas audzinātājas un viens audzinātājs. Laikraksta Latvija (Vācijā) saimniecības daļas vadītājs K. Pilagers iepazīstināja ar laikraksta stāvokli. Abonentu skaits stabils. 1976. g. budžetu apgrūtināja redaktoru maiņa un pāriešana jaunās telpās. Vairāk nekā puse abonentu atrodas ārpus Vācijas.

LCK ģenerālsekretārs J. Kadelis centies uzturēt sakarus ar latviešu centriem, apgabalu pārstāvjiem un uzsācis Vācijas latviešu apzināšanu, jo pašlaik latviešu skaitu šeit neviens īsti nezina. Saimniecības nozares vadītājs R. Sukurs iepazīstināja ar LCK budžetu. 1976. g. budžets īstenojies 48.696 marku apmērā. Lielākais izdevumu postenis bijis biroja vadītājas atalgojums un biroja uzturēšana. Birojs nepieciešams, jo savā ziņā ir vidinieks starp latviešiem, to organizācijām, vācu iestādēm, citu tautību organizācijām un atsevišķām personām. Biroja vadītāja darbojas pilnu darba laiku, strādājot arī sestdienās un pat svētdienās. Ziņojumus deva arī atsevišķo apgabalu pārstāvji.

Darba gaitā apstiprināja centrālo vēlēšanu komiteju ar centru Manheimā. Pats svarīgākais uzdevums bija jauna Minsteres ģimnazijas direktora izraudzīšana. Līdz noteiktajam datumam bija pieteikušies divi

(Turpinājums 17. lp.)

Stipendijas jaunu latviešu koŗu diriģentu izglītībai

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā padome no pēdējo dziesmu svētku Kanadā atlikuma piešķīra 900 dol. sadalīšanai ik gadus, līdz 1980. gadam, neatmaksājamās stipendijās jaunu latviešu koŗu diriģentu izglītībai. Stipendijas speciāli domātas jauniem latviešu mūziķiem, kuŗi jau darbojas vai vēlas darboties par latviešu koŗu diriģentiem un vēlas savu izglītību koŗu diriģēšanā papildināt. Stipendijas pieprasāmas Latviešu dziesmu svētku biedrībai Kanadā, c/o Mrs. I. Bulmanis, 23 Markland Dr., Etobicoke, Ont. M9C 1M8, Canada, līdz šā gada 30. novembrim. Stipendiju pieprasot, minami pilns vārds un uzvārds, dzimšanas gads un dzīves vieta. Uzdodamas arī ziņas par mūzikālo izglītību, vai darbojas kādā latviešu korī un kādā kavacitātē. Tāpat jāpaskaidro, kādā veidā stipendiju paredz izlietot (mācības iestādē, kursos, privātās stundās vai citādi).

Atbalstīsim

LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDU

LAI PATIESĪBAS BALSS PAR LATVIJAS UN LATVIEŠU TAUTAS LIKTENI TURPINĀTU ATSKANĒT BELGRADĀ UN VISĀ PASAULĒ!

Atbalstiet LBF ar ziedojumu vai arī kļūstot par tā dalībniekiem, iemaksājot vismaz vienreizēji $500, vai izdarot to pakāpeniski.

Čeki rakstāmi uz Latvijas Brīvības Fonda vārda un nosūtāmi:

Kanadā —
LNAK, P.O. Box 285
Station A, Toronto, Ont., M5W 1B2

ASV —
P. O. Box 16,
Maryland 20850, U.S.A.

Latviešu centrālās padomes Vācijā prezidijs Minsteres sesijā. No kreisās: stud. M. Kļaviņš, Dr. J. Platais, mag. iur. Ā. Šilde un Dr. A. Zelmenis. Foto: Toms Spoģis

Draudzes jubileja Milvokos

Septembŗa pēdējā svētdienā Milvoku latviešu ev. lut. Sv. Jāņa draudze atskatījās uz 25 rosīgas darbības gadiem. Draudzes pamati likti 1952. gada jūlijā, bet pirmais dievkalpojums noturēts 21. septembrī, tādēļ draudze šo datumu uzskata par faktisko dibināšanas dienu. Garīgās dzīves aprūpēšanai dibinātāji aicināja visus toreiz Milvokos dzīvojošos luterāņu mācītājus. Aicinājumam atsaucās prāv. Arkādijs Rumpēteris un mācītāji — Ādolfs Ziņģis, Vilis Goba un Fricis Baumanis, kas uzņēmās draudzi aprūpēt bez atlīdzības. Par pirmo draudzes priekšnieku ievēlēja J. Druvaskalnu. 1955. gadā pie draudzes sāka darboties dāmu komiteja Annas Zeves vadībā. 1957. gadā Dieva mierā tika aizsaukts māc. Ā. Ziņģis. Draudzes padome aicināja prāv. A. Rumpēteri par pastāvīgu draudzes mācītāju, maksājot viņam gada algu. Palīgmācītāja pienākumus uzņēmās māc. Augusts Kalnāis, kas pēc pārcelšanās uz dzīvi Milvokos iestājās draudzē. 1962. gadā, pēc prāv. A. Rumpēterа nāves, draudze aicināja māc. A. Kalnāju par savu ganu, tādēļ draudzes jubileja bija arī mācītāja svētku diena, atceroties 15 nokalpotus gadus. Draudzes priekšnieka amatu vēl veikuši J. Grīnbergs un V. Gailāns, bet pašreiz draudzes priekšgalā J. Grundsbergs. Dāmu komiteju bez Annas Zeves vadījusi arī Aldona Rumpētere un tagadējā priekšniece Zenta Lazdiņa. Par ērģelnieci un kora diriģenti draudzē ilgus gadus darbojās brīvmāksliniece Alvīne Sinepa, tagad Gunars Blaumanis.

Draudzes augšana apstājusies 1967./68. gadā ar 494 dvēselēm. Pēdējos gados draudzes locekļu skaits turas ap 400, no tiem 320 iesvētītu. 1961. gadā Sv. Jāņa draudze kopā ar Milvoku latviešu ev. lut. draudzi iegādājās pašreizējo draudzes dievnamu, kuru abas draudzes apsaimnieko kopīgi. Draudze un jo sevišķi dāmu komiteja ļoti aktīvi darbojas Milvoku sabiedriskā dzīvē, bieži atbalstot jaunatnes latvisko audzināšanu un latviešu pasākumus amerikāņu vidē. Notiek regulāri rakstnieku cēlieni, latviešu mākslinieku izstādes; jauniešiem katru vasaru piešķir stipendijas Garezera iestādījumu kursu un 2 x 2 nometnu apmeklēšanai; tāpat arī draudze piedalās etniskos sarīkojumos Milvoku apkārtnes mūzejā un katru rudeni lielajā Milvoku tautību festivālā.

Atceres dievkalpojumu Latviešu baznīcā vadīja vidienes apgabala vadītājs prāv. J. Turks, un tajā bez draudzes mācītāja A. Kalnāja piedalījās arī kaimiņu Milvoku ev. lut. draudzes gans māc. Kr. Valters jun. Dziedāja jaukts koris Dzimtene G. Blaumaņa vadībā, kas izaudzis no agrākā draudzes kora. Par aktīvu un ilgu darbību draudzē prāv. J. Turks pasniedza archibīskapa un Baznīcas virsvaldes atzinības rakstu G. Blaumanim, Ž. Gālīnam, J. Mintikam, J. Rumpēterim, Ā. Stākam, R. Žukam, E. Ābelītei, Z. Bitītei, V. Čakānei, A. Grundsbergai, V. Goldmanei, I. Inveisai, E. Mintikai, V. Patrovai un Ž. Virsniecei. Dievkalpojuma noslēgumā prāv. J. Turks atklāja mākslinieka M. Geistauta darinātās pieminas plāksnes mirušajiem draudzes ganiem — prāv. A. Rumpēterim un māc. Ā. Ziņģim.

Pēc dievkalpojuma pie koņeja azaida jubilāri sveica Milvoku draudžu un organizāciju pārstāvji ar ziediem un piemiņas veltēm. V. Gailāns nolasīja archibīskapa A. Lūša, prāv. A. Voitkus u. c. apsveikumus. A. Rumpētere savas un māc. Ziņģa ģimenes vārdā pateicās draudzes dāmu komitejai par dāvinātajām pieminas plāksnēm. Baznīcas sabiedriskajās telpās bija draudzes mākslinieku un dailamatnieku darbu izstāde, kurā piedalījās gleznotāji I. Reke - Andersone, Ā. Penikis, J. Ozoliņš un A. Strazdiņš, kokgriezēis E. Rožkalns, keramikes E. Ziņģe un G. Penike, kā arī Z. Lazdiņa, L. Dūne, M. Zepa, V. Zeps jun., O. Gruele u. c. ar dažādiem izstrādājumiem.

R-is

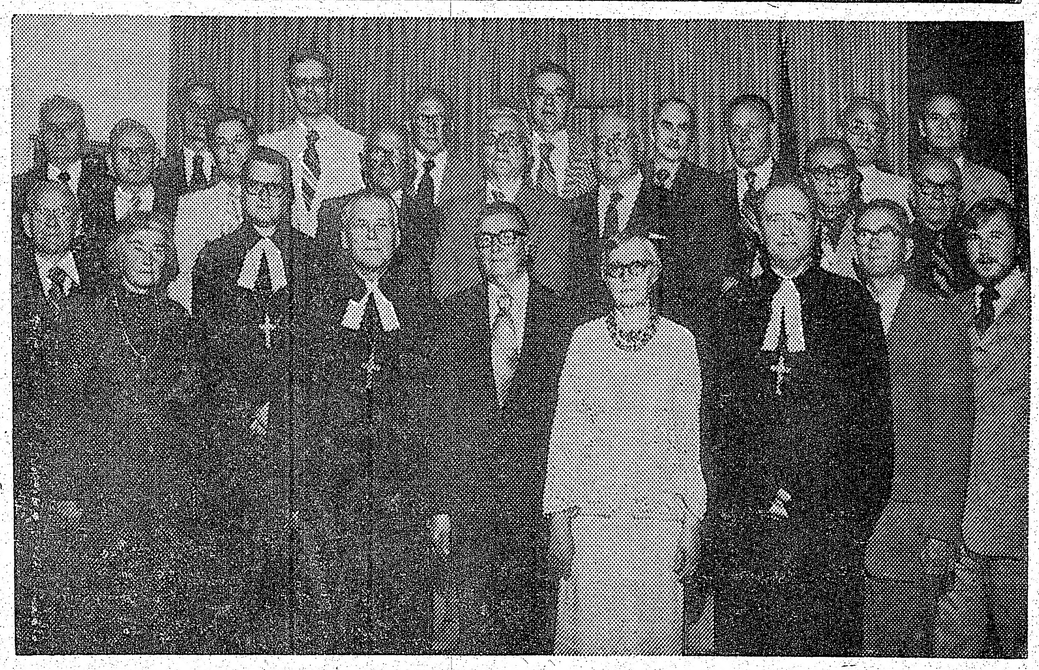

Milvoku Sv. Jāņa draudzes 25. gadasvētkos. Pirmajā rindā no kreisās: draudzes priekšnieks J. Grundsbergs, dāmu komitejas priekšniece Z. Lazdiņa, māc. Kr. Valters jun., prāvests J. Turks; labajā pusē Sv. Jāņa draudzes māc. A. Kalnājs kopā ar draudzes padomes locekļiem.

Latviešu dzīve Anglijā

Latviešu mājā Almelijā šovasar bija 31 bērns, krietni mazāks skaits nekā iepriekšējā vasarā kad šeit uzturējās 53 bērni. Priekšlaikā notikušie Eiropas dziesmu svētki šovasar daudzas gimenes atturēja bērnus uz kaloniju Almelijā sūtīt. Kolonijas vadība šogad bija uzticēta Lesteras latviešu skolas pārzinim Andrejam Ozoliņam, darbojoties vēl vairākiem audzinātājiem, arī studējošiem jauniešiem. Kolonijas atklāšanas svetbrīdī māc. A. Putce aicināja bērnus izaugt par krietniem latviešiem. Koloniju atklāja Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā izglītības nozares vadītājs A. Grigulis. Dažus norādījumus kolonijas dalībniekiem sniedza arī vadītājs A. Ozoliņš. Šī gada kolonija aizritēja Jāņa Jaunsudrabiņa 100 gadu dzimšanas dienas atcerē. Lai atvieglotu latviešu valodas stundās iepazīties ar Jaunsudrabiņa darbu izvilkumiem. Atvases izdevniecība Zviedrijā bija iespiedusi speciāli Almelijas kolonijas vajadzībām domātu grāmatiņu, kuŗas saturu bija sakārtojusi audzinātāja Dzidra Purmale.

25 pastāvēšanas gadi apritējuši DVF Līdsas nodaļas vanadžu kopai, kas tos atzīmēja draudzīgā sarīkojumā, piedaloties arī ziemeļu un citu novadu DVF nodaļu valžu priekšsēžiem un vanadžu kopu vadītājām. Klāt bija arī vanadžu priekšniece M. Keņģe. Svētbrīdi vadīja mācītājs E. Bergmanis. Kopas priekšniece A. Krieviņa apskatīja kopas darbību aizvadītos 25 gados. Dalībnieču skaits pašreiz 84. Pirmā vadītāja bijusi T. Streinerte, turpmākos gados kopu vadījušas: S. Bērziņa, H. Jurēvica, E. Lindiņa, R. Durvarta, V. Balode un kopš 1970. g. — A. Krieviņa. Jubilāres apsveica vanadžu priekšniece M. Keņģe un nodeva CV priekšsēža J. Frišvalda sveicienus, pasniedzot arī personiskas veltes. Dienvidanglijas novada vanadžu vadītāja A. Liepiņa citēja K. Ulmaņa vārdus, kuŗus viņš teicis, būdams vēl jauns agronoms: "Katrā darbā ir vairāk kaut kas paslēpts par to, ko redzam, un skatoties dziļāk, aiz katra slēpjas vēl daudz kas cits". Vēl bija sveicieni no dažādu citu Anglijas novadu vanadzēm un nodaļu valdēm, pievienojot arī veltes. Vīru kora priekšnieks K. Birzgalis dāvāja no kora sudraba šķīvi. Bija arī aploksnes. Līdsas latv. draudzes priekšnieks R. Pureniņš pasniedza ielu svētku galda segu. Daudz bija arī rakstveida sveicienu, to vidū arī DV CV priekšsēža J. Frišvalda, DVF valdes priekšsēža L. Rumbas, LNPL prezidija priekšsēža A. Abakuka u. c. Visiem apsveicējiem un dāvanu pasniedzējiem pateicās vanadžu kopas vadītāja A. Krieviņa.

Ziemeļanglijas novada vanadžu gadskārtējā sanāksmē Līdsas nodaļas namā piedalījās arī vanadžu priekšniece M. Keņģe, kā arī Dienvidu un Vidusanglijas novadu vanadžu vadītājas A. Liepiņa un Z. Lazdiņa. Novada vanadžu skaits pašreiz pieaudzis uz 199 kā to zinoja šī novada vanadžu vadītāja E. Lindiņa. M. Keņģe ziņoja, ka pašreiz brīvaja pasaulē ir 2770 vanadzes. Anglijā vanadžu darbs tagad ir sadalīts pa novadiem. Derētu apsvērt, vai mēs nevarētu arī sadarboties ar Anglijas sieviešu organizācijām. Pirmā šāda saskare savieslga sarīkojuma veidā jau notikusi 17. septembrī Straumēnos, karalienes sudraba jubilejas ietvaros. To kopīgi rīkoja DVF vanadžu daļa ar angļu Katorpes pašvaldību, pulcinot ap 200 apmeklētāju un dodot 300 märc. lielu atlikumu labdarīgiem mērķiem. E. Sarkanbārde pastāstīja par saviem novērojumiem un iespaidiem, ko guvusi, lasot referātus dažādos angļu sieviešu klubos. Šie klubi esot loti ieinteresēti par mūsu tradicijām un labprāt piedalītos arī mūsu sarīkojumos. Par Ziemeļanglijas novada vanadžu jauno vadītāju ievēlēja Ēriku Sarkanbārdi. Sanāksmes dalībnieces ar lielu interesi noklausijās nule tekstilmākslas studijas Liverpules Politechnikā ar B.A. (honours) gradu beigušās Bradfordas nod. vanadzes Ineses Aivaras referātu Kā nonākt pie audekla.

Visus paraugus referente bija audusi mājās. Sanāksmes vadītāja E. Sarkanbārde pateicās referentei, kas absolvējusi Bradfordas latviešu skolu un uzaugusi ļoti latviskā ģimenē.

A. Pk

HAMILTONA

● Latviešu pensionāru apvienība atjaunojusi kārtējās ceturtdienu pēcpusdienu sanāksmes Latviešu namā. Pirmajā septembŗa sanāksmē piedalījās 53 apmeklētāji. Priekšsēža vietnieks K. Hermanis teica īsu uzrunu. Māc. K. Kuškēvica referāta temats bija: "Pie rokas ņem un vadi". Šī dziesma kļuvusi par apvienības sanāksmju darba sākuma himnu. Apvienības kultūrālās dalas vadītāja E. Šteina veltīja dažus vārdus K. Ulmaņa 100 gadu dzimšanas dienas atcerei. I. Mikšēna deklamēja attiecīgus dzejoļus. Pēc tam bija kafijas galds. Otrā septembŗa sanāksmē izrādīja skaņu un krāsu filmas. Apvienībai tagad pašai savs filmu aparāts. Redzēja Kanadas kalnraktuves un ziemeļu dabas ainavas. Šinī sanāksmē bija ieradusies arī NH pārstāve G. K. Fromane, kas atzinīgi izteicās par apvienības valdes rīcību NH pabalsta izlietošanā. 13. oktobrī notika Plaujas svētku sarīkojums, kurā piedalījās divas trešdaļas apvienības biedru. Māc. K. Kerģis citēja evaņģelija rakstus, kas saistās ar vārdu pateicība. Astondesmitgadniecei Ellai Matīsai bija sagādāta dzimumdienas torte ar trim rozēm, ko pasniedza pie kafijas galda.

P. Z.

Pirms rudens nāk!

Vientuļš tautietis, 48. g. v., vēlas iepazīties ar dāmām no 35 līdz 48 g. vecām, kopīgam dzīves ceļam.

Rakstīt Tautietim Box 376
Morris, Manitoba, R0G 1K0

Meklēju
ZIEDONI VISVALDI
BĪRIŅU

Lūdzu rakstīt:
Richards Doberstein
51 Tennyson Str.
Kuralta Park 5037 South,
Adelaide, Australia

Otrā iespiedumā iznākusi īsā laikā izpārdotā
A. Dzērvītes grāmata
LATVJU RAKSTI
Pasūtināma:
DV grāmatnīcā, 491 College St.
Toronto, Ont. M6G 1A5
Leona Rumaka grāmatnīcā, 27 Miller Place
Hempstead, N. Y. 11550, USA

PRIEKŠĀ LASĪTĀJU
neredzīgai latv. pensionārei
pret samaksu
meklē Scarboro rietumos.
Zvanīt vakaros 694-1401

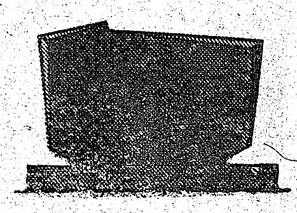

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Baltijas sieviešu padome Kanadā 16. oktobrī Igauņu namā Toronto atskatījās uz 25 darbības gadiem. Augšējā attēlā padomes prezidijs ar viešņām. Pirmajā rindā no kreisās: BSP ASV vicepriekšsēde M. Buša, goda prezidente E. Podniece, BSPK prezidente H. Aruja, BSP ASV prezidente H. Ozoliņa; 2. rindā: BSPK vicepriekšsēde Kunapu, sekretāre H. Jogi, kasiere J. Kopmane un BSPK vicepriekšsēde L. Krasta. Foto: J. Kreilis

Mērķis viens, līdzekļi dažādi

RAKSTNIEKS PĀVILS KLĀNS AMERIKAS KONTINENTĀ

No 9. oktobra līdz 1. novembrim ASV viesojas rakstnieks Pāvils Klāns-Kovaļevskis, apmeklējot latviešu centrus gan austrumu, gan rietumu krastā. Dānijas viesis ar savu dzīvesbiedri pirmo nedēļu pavadīja pie māsas Margaritas Kovaļevskas Vašingtonā, nolasot referātu vietējiem latviešiem. Ņujorkā viņam bija divi priekšlasījumi 16. oktobrī DV namā. Pirmais referāts LPB sarīkojumā bija par Mūksalas dienām, otrs, pāris stundu vēlāk, jauniešu kopas Stops izkārtojumā par Trimda krustceļos. Abus šos tematus viesis lasīs pārmaiņus arī citās vietās.

Ņujorkā sarīkojumu ievadīja LPB priekšnieks J. Bičolis. Sava referāta ievadā P. Klāns pauda pesimistiskas domas un mudināja aprakstīt mūsu nesenos vēsturiskos notikumus un dzīvi svešumā, jo drīz var pietrūkt rakstītāji un grāmatu izdevēji. Literatūra latviešu valodā tad varētu kļūt par luksu. Viņš lasīja fragmentu no kāda iecerēta darba, kam viela ņemta no 20-to gadu beigām un 30-to gadu sākuma, kas saistās ar latviešu geznotājiem. Darbs rakstīts dienas grāmatas veidā, notikumiem mainoties ar atmiņām un pārdomām. Aprakstīta gleznotāja V. Tones darbība. Pie viņa mācījušies Anšlavs Eglītis, A. Jūrasteters, A. Nulītis un citi. Mākslinieki nodibināja Ziemeļziedu, taču tikai ar nedaudz biedriem. Plašāk aprakstīta P. Klāna dzīvesbiedre Erna Geistaute, kuŗai piedāvātas studijas Minchenē, bet noteikumi tādi, ka viņa nevar šo piedāvājumu pieņemt. P. Klāns apskata arī Zaļās vārnas „jampampus", apraksta Jelgavas pili un pilsētu, Rīgas laikus, kad grupiņa mākslinieku ievilkušies Mūksalas ielā, kur kādā noliktavā atvēruši darbnīcu. 1932. gadā nodibinājusies Mūksalas mākslinieku biedrība, kam gadu vēlāk bijusi pirmā izstāde.

Priekšlasījumu noklausījās nepilns 100 apmeklētāju, kas pēc tam vairāk nekā stundu pavadīja pie kafijas. Jauniešu kopas Stops rīkotā P Klāna referātā daļa bija tie paši klausītāji, kam piepulcējās vēl jaunieši. Šinī referātā P. Klāns raksturoja politisko stāvokli Eiropas valstīs un Pad. savienībā kopš Staļina laika līdz Brežņevam. Tāpat viņš analizēja apstākļus satelītvalstīs un Vācijā, pieskaŗoties arī nacionālkomūnismam Spānijā, Francijā, Italijā, kur komūnisti nodalījušies no Maskavas vadības. Referents pieminēja arī Berklava laiku okupētajā Latvijā, kad parādījušās līdzīgas tendences, kā arī pašreizējo grūto stāvokli, kur tas vēl jaunāks nekā Igaunijā un Lietuvā. Nebūtu pareizi „aizvērt acis un neredzēt, kas tagad notiek okupētajā Latvijā". Mums mērķis visiem viens, bet līdzekļi tā sasniegšanai dažādi. No latviešiem Amerikā runātājs guvis labu iespaidu, jo esot strādīgi un daudz sasnieguši.

Pēc referāta bija debates.

V. I.

Draugu vidū savu 90. dzimšanas dienu Omahā nosvinēja Voldemārs Ēķis. Jubilārs dzimis 1887. g. 6. oktobrī Liepājā. Dzimtenē bijis namsaimnieks. Piedalījies Latvijas atbrīvošanas karā pie Liepājas. ASV bijis mūrnieka amata meistars. No vietējās draudzes viņu apsveica priekšnieks A. Briedis un dāmu komitejas priekšniece V. Briede, Omahas Latviešu biedrības priekšnieks B. Austrums ar dāmu kom. priekšnieci R. Austrumu. Jubilārs saņēma ziedus un veltes.

Pāvestam Paulam VI 80 gadu

Džiovannī Batista Montīni, 700 milj. katoļticīgo garīgais vadonis, ko pasaule tagad pazīst kā 262. pāvestu ar vārdu Pauls VI, 26. septembrī palika 80 gadus vecs. Tā kā pāvests bija noteicis, ka visiem kardināļiem un bīskapiem pēc 80 gadu sasniegšanas jāiet atpūtā, Vatikāna aprindas tagad nogaida, ko pāvests pats tagad darīs — ies atpūtā, jebšu pildīs Dieva uzliktos pienākumus līdz galam. Baznīcas vēsture stāsta, ka kopš 1294. gada, kad Celestīns atteicās no pāvesta troņa, neviens no pāvestiem nav labprātīgi atstājis Sv. Krēslu, parasti viņi piedzīvo sirmu vecumu; astoņdesmitgadīgo bijis daudz. Pāvests Leo XIII nomira pat 93 gadu vecumā.

Pāvesta Paula VI 14 darbības gadi vainagojušies ar ievērojamām pārgrozībām katoļu baznīcā, arī liturģija tagad modernizēta, mesas atļauts vietējās valodās; viņš atcēla aizliegto grāmatu sarakstu, greznās Vatikāna ceremonijas aizstāja ar mērenāku stilu, atļāva ēst gaļu piektdienās, atļāva sievietēm iesaistīties draudžu dzīvē; viņš ne vien uzsāka eukumēnisku sadarbošanos ar citām kristīgām baznīcām, bet nodibināja arī sakarus ar Austrumeiropas komūnistiskām valdībām. Pāvests ieskata, ka sadarbība ar komūnistiskām zemēm nāks par labu katoļiem, kuŗi tur dzīvo. Archibīskaps Adostino Kasaroli, pāvesta ārlietu vadītājs, ir šis sadarbības praktiskais vadītājs.

Tai pašā laikā Pauls VI apliecinājis arī stingru konservātīvismu, neatļaujot mākslīgus grūtniecības novēršanas līdzekļus, nostājoties pret priesteru precībām, neatļāva sievietēm kļūt par priesterēm, bet bez panākumiem izmēģināja atcelt Italijā civilu laulību šķiršanu.

Italieši zīlē, kas varētu būt viņa pēcnācējs. Tiek minēts archibīskaps Džiovanī Barnelli, pāvesta enerģiskais administrācijas pārvaldnieks, ko nesen iecēla par kardināli Florencē, lai tas iegūtu praktisku pieredzi draudžu vadībā. Otrs nopietns kandidāts ir Argentīnas kardināls italietis Eduardo Pironio, kas darbojies gan draudzēs, gan Romā.

Tuvākā nākotnē Vatikānam nāksies atjaunot konkordātu ar Italijas republiku, kuŗas liberālā valdība nodomājusi ierobežot katoļu baznīcai 1929. g. piešķirtās privilēģijas: neuzskatīt vairs katoļu baznīcu par valsts baznīcu, baznīcas īpašumi turpmāk maksās arī nodokļus, pamatskolās katoļu ticības mācība nav obligāta, baznīcā izdarītās laulības nav likumīgas bez pieteikšanas dzimtsarakstā un taml. Sv. Krēsla diplomātijai stāv priekšā sīvas cīņas.

Vgs

Top Latvijas aviācijas vēsture

Pirms četri gadi pasāktā intensīvā materiālu vākšana Latvijas aviācijas vēsturei pamazām vainagojusies panākumiem. Oficiālie dokumenti tikpat kā nav — tie pazuduši, krieviem 1940. gadā okupējot dzimteni. Ir tomēr cilvēki, kam laimējies kaut ko izvest, kam tagad būtu liela vēsturiska nozīme — daži atsaukušies, bet daudzi jau miruši, īpaši lidotāji. Vairums no viņiem atdusas zem dzimtenes velēnām, Sibirijas tundrās un patvēruma zemju smiltainē. Kopš Otra pasaules kara beigām aizsaules ceļu aizgājuši vēl 25 lidotāji.

Latvijas aviācijas vēstures tapšana ir grūts, tomēr ne neiespējams projekts, ko manāmi atvieglinātu tautiešu atsaucība. Tas jāveic bijībā pret latviešu lidotājiem, kam dzīves ceļš nebija rozēm kaisīts. Tas arī nozīmīgs tāpēc, lai tautas daļa svešumā, sevišķi jaunā paaudze, varētu iepazīties ar mūsu aviācijas technoloģijas attīstību un sasniegumiem neatkarīgā Latvijā, kā arī, lai atspēkotu okupantu apgalvojumu, ka „buržuāziskās" Latvijas aviācija bija tik nožēlojamā stāvoklī, ka par to nemaz nav vērts runāt.

Sākumā bija iecerēts izdot Aviācijas pulka vēsturi, bet lidmašīnu konstruktora Kārļa Irbītes ierosmē radās ideja plašākam daram, proti — meklēt un sakārtot materiālus Latvijas aviācijas vēsturei, sākot ar mūsu Ikāra — Priekules Johansona lidojumiem 17. gadu simtenī! No K. Irbītes arī iegūts lielāks materiālu klāsts par Latvijas lidmašīnu rūpniecības attīstību.

Aviācijas pulka lidotāju un citu speciālistu atsaucības, Eiropas lidmašīnu sabiedrību laipnības un izpalīdzības dēļ ir savākts un sakārtots diezgan daudz vielas, taču paliek vēl daudz neatrisinātu jautājumu. Liela pateicība žurnālistam — burulidotājam Paulim Brankem, lidmašīnu konstruktoram inž. G. Novickim, sovietologam J. Indānam, lid. inž. A. Pantelejevam, lid. A. Azeļickim, lid. V. Motmilleram, Marijai Lindei, Lidijai Kētei un citiem par bagātīgo un vērtīgo materiālu pienesumu. Un beidzot — ja kāds nav atsaucies, bet viņa rīcībā ir saglabājušies avīžu un periodikas izgriezumi, informācijas, biografijas, Spārnotā Latvija un Aizsargs eksemplāri, Aviācijas pulka, Aizsargu aviācijas pulka un Latvijas aerokluba (LAK) fotouzņēmumi un citi materiāli — lūgti nekavējoties tos piesūtīt uz īsu laiku ieskatam un novērtēšanai.

Līdz šā gada beigām būtu vēlams iegūt visu, kas vien dabūjams, lai sakārtotu manuskriptu vienīgajam un vienreizējam monumentālizdevumam Latvijas aviācijas vēsturei.

Alfreds Gerbers,
58 Thornton St.,
Albany, N.Y, 12206, U.S.A.

Krievu traktori amerikāņu farmeriem

Satra sabiedrība Ņujorkā pēdējos trijos gados bija pārdevusi amerikāņu farmeŗiem vairāk nekā 1000 padomijā būvētos Beloruss traktorus. Rožainās nākotnes izredzes pamudināja Pad. savienības valsts uzņēmumu „Traktoreksport" atpirkt no Satras tai piešķirtās monopoltiesības pārdot krievu traktorus šinī kontinentā, pārņemot traktoru tirdzniecību krieviem pašiem. To tagad veic „Beloruss Machinery, Inc.' Ņujorkā inkorporēta sabiedrība, kuŗas īpašnieks ir PSRS ārējās tirdzniecības ministrija. Kā korporācijas prezidents minēts maskavietis Šartānovs, bet veikalus vada ASV pavalstnieki.

Šai Maskavas ministrijai ASV pieder vēl cita liela tirdzniecības sabiedrība — „Amtorg Trading Corporation", kas šeit veiksmīgi importē padomju vergu valstī ražotas patēriņpreces. Belorusa galvenais birojs gan ir Ņujorkā, bet pārdošanas centrs atrodas Milvokos ar vairāk nekā 20 tirdzniecības aģentiem, kuŗu rosmes tiek pamudinātas ar „buržujiskām" gratifikācijām — izpriecas ceļojumiem un taml.

Katram traktoram piestiprināta plāksnīte, kas krievu burtiem norāda. kur tas ražots — Minskas, Harkovas, Lipetskas, Vladimiras vai Kirova traktora rūpnīcā. Ja arī Beloruss traktori maksā 4.600 — 12.000 dol., tie tomēr ir par 15—20 proc. lētāki par līdzīga tipa amerikāņu traktoriem. Kamēr padomijas kolchozos traktoristu darbu ievērojami traucē mašīndaļu trūkums, Belorusam noliktavās tās arvien pārbagātā krājumā, ap 5 milj. dol. vērtībā.

Maskavieši pārliecināti, ka jau 1980. g. tie amerikāņu farmeŗiem pārdos vismaz 1900 traktorus gadā. Amerikāņi piegādā krieviem labību, krievi amerikāņiem traktorus, kas palīdz celt labības ražu. Ar plaukstošo traktoru tirdzniecību Maskava jau gan savu milzīgo tirdzniecības parādu (vairāk par 2 bilj. dol.!) Amerikai daudz ko nenodeldēs, bet kas gan var pateikt, vai manīgajiem un mānīgajiem komūnistiem aiz visa tā nav arī citi tālejošāki plāni — Belorusa traktoru „šeftei" maskēt kompartijas propagandas iedzīvināšanu Amerikas krastos.

Vgs

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8
T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

MAKSĀ

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9.25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TĀLRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta

LATVIJA AMERIKA

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē

(20. turpinājums)

Kas mīļo grāmatas, tam ap skaistiem un vērtīgiem izdevumiem rīkoties ir bauda. Pēdējais franču klasiķis Nobela laureāts Anatols Franss „Silvestra Bonāra nozieguma" pirmajās lappusēs piemin veselu rindu retu grāmatu un rokrakstu, pēc tam saka: „Nav vieglākas, pievilcīgākas, saldākas lasāmvielas par katalogu... Tā kā tas, kas man rokā, aprakstu ziņā nepilnīgs, varētu saukt sajūtu, kas mani pārņem to šķirstot, par sapņošanu..." Tādēļ varam iedomāties muižnieka izmisumu, kas savas izdedzinātās pils bibliotēkas istabā atrod vairs tikai dažu pārogļotu vāku ar zeltītiem ģerboņiem un misiņa klamburiem.

Iznīcināšanas kāre ir pašos marksisma pamatos. Vislielākais marksists Ļeņins teica: „Revolūcijai vēsture nav vajadzīga, tāpat vēsturnieki ne," un lika nošaut arī lielkņazu Nikolaju Michailoviču, Vakareiropā pazīstamu vēstures pētnieku, zinātnisko institūtu biedru.

Labajā spārnā, jāatzīst, lielāks daudzums kultūras. Aspazija, kas priekš Pirmā pasaules kara paziņoja, ka sociāldemokrate nav, polemizēja presē ar Andreju Upīti par Jansona-Brauna nozīmi „jaunajā laikmetā". Izrādījās, ka viņa zina vairāk literātūrvēsturisku un avīžniecisku faktu nekā kreiso „spīdeklis" Upītis!

Drīz pēc Raiņa nāves man bija garāka saruna ar Aspāziju gan par viņas jaunību, gan par dzīvi ar Raini. Latvijas sākuma gados vienu laiku Aspazija atgriezās partijā, kad kopā ar vīru pēc īpaša likuma varēja kandidēt satversmes sapulcei. Vēlāk partijas oficiozā jaunais demagogs Oto Brikšķis nikni uzbruka dzejniecei par darbošanos pilsoņu izdevumos — to pašu gan darīja arī citi redzami sociāldemokrati, — un nav gluži skaidrs, vai Aspazija izstājās no partijas vai viņu izslēdza. Pirms šī notikuma lielā vētras dzejniece minētajā izdevumā arī nokritizēja vadītāju garīgo interešu šaurību. Atzītajam partijas vadonim saeimas priekšsēdim Dr. P. Kalninam, piemēram, nekā cita neesot „etažērā" kā Brokhauza un Jefrona izdevuma krievu konversācijas vārdnīca!

Iekarotāji Napoleons un Hitlers ir bijuši kaislīgi lasītāji, bet pēdējam pašmācībā iegūtās zināšanas bija ar lieliem robiem, tāpēc viņš neaptvēra Amerikas milzīgo spēku, kas viņa valsti samala. Napoleons izlasītās grāmatas svieda ārā pa karietes logu, izmantodams vaļas laiku toreizējos gausajos ceļojumos, bet Hitlers lika glīti iesiet, izgreznot ar nacionālsociālistu ērgli un novietoja plauktos.

Mēs savā apskatā pieminējām grāmatu mīļotājus, kas sējumus ādā vai pergamentā ne vien acīm apglaimo, bet arī rokām palutina. Taču liela daļa ir „proziskāku" lietotāju, kurus interesē tikai saturs. Gadījās būt Jēpes bibliotēkā, kad tikko bija iznākusi kāda Zelta Ābeles mazgrāmatiņa. Viens no klātesošiem lasīja spiestuves aizrādījumu: „Iespiesta tik un tik eksemplāros, ar roku liets kluba papīrs." Tas laikam skaitījās sevišķi smalki. Papīru gatavo tā, ka šķidro balto masu pamazām lej uz drāšu sietiem, tad atdzesē un laiž cauri veltņiem. Roku darbs vienmēr dārgāks. Kārlis Egle, to dzirdēdams, izsaucās: „Man gan vienalga, vai papīrs ar roku vai pakalu liets, mani interesē tikai, kas grāmatā iekšā." Vācu laikā Goopers bija izdevis Virzas Straumēnus uz cigarešu papīra, tik mazā formātā, ka gaišzalo sēiuminu ar mūsu labākā kokgrebja Plēpja spožām illustrācijām (dažus gadus vēlāk viņa līķi izskaloja Daugava) varēja saņemt saujā.

„Goppera kungs, ko jūs sūtāt tādu trauslu mantu uz fronti? Tā nav piemērota turienes apstākļiem. Labākajā gadījumā karavīri tos satīs smēķos," es viņam teicu.

„Ja leģionāri manu izdevumu cīņu ugunīs nosmēķēs, tad es būšu lepns ar to!" atteica Miķelis.

Nobeigumā pieminēšu vēl neparastus apgādus, kas apvienoja dažādas funkcijas. Latvijas Telegrafa Aģentūra, īsumā saukta Leta, vienu laiku izdeva arī grāmatas — labas kvalitātes! Direktors Richards Bērziņš, Jāņa Ezeriņa tuvākais draugs, pats bija rakstnieks, Dailes teātrī ar labiem panākumiem izrādīja viņa romāna Juras vilki drāmatizējumu. Leta publicēja arī Illustrētu Žurnālu, veltītu dienas notikumiem un mākslai, kurā rakstīja Jānis Siliņš, Alberts Prande un citi. Šim valsts uzņēmumam bija pašam savs grāmatu un rakstāmlietu veikals Kr. Barona ielā, iepretim konservātorijai, un daudz kiosku dzelzceļu stacijās. Turpat blakus tam atradās Latvijas universitātes Studentu padomes grāmatnīca ar rakstāmlietām un pavairotām lekcijām studentiem. Tā pamazām izvērtās par vērtīgu apgādu, kas (priekšnieks E. Kiploks) izdeva Krišjāņa Valdemāra kopotos rakstus ar veiklā zīmētāja Oskara Norīša illustrācijām.

LITERĀRĀS TIESAS LATVIJĀ

Senāk dzimtenē bija iecienīti priekšlasījumi, vakari zināmu jautājumu noskaidrošanai, disputi un literāras tiesas, kas vairāk asināja prātu un pacilāja garu, nekā tagadējie organizāciju gada svētki, dažādas atceres un goda mielasti. Jautājumu vakari kultūras biedrībās bija sevišķi iecienīti priekš Pirmā pasaules kara, tur varēja iepazīstināt sabiedrību ar jaunākajiem strāvojumiem ārzemēs, pārrunāt, kas pašu māiās būtu reformējams. Latvijas sākuma gados plaši apmeklēja „sabiedriskās tiesas", piemēram, par moderno sievieti, bet ar sevišķi labiem panākumiem tā sauktās literārās tiesas, kur apskatīja kādu ievērojamu jauniznākušu darbu vai atsevišķu personāžu tajā. Rīkotāji uzaicināja runātājus, kuŗus klausīties vien jau bija bauda un ieguvums.

Uz šādiem sarīkojumiem sāku staigāt vēl kā skolēns. Sevišķi labi atceros literāru tiesu par kādu Linarda Laicēna stāsta varoni krājumā „Attaisnotie", kas tikko bija iznācis. Laicēnam toreiz bija loti labs vārds viņa skaidrā, cietā prozas stila dēl. Personāžā varēja just autora šaubas un meklējumus — kādam īsti jābūt jauno laiku cilvēkam un kur ceļš ved uz taisnību.

Tiesa notika, ja pareizi atceros, konservātorijas zālē. Uz estrādes sēdēja aktieris Jānis Lejiņš, grimēts it kā pusbēgla, pusnoziedznieka izskatā, kas apstākļiem sarežģījoties, kādu būtu nonāvējis. Stāsta galvenais saturs bija iestrādāts apsūdzētā garajā aizstāvēšanas runā, prokurors un aizstāvis, varbūt arī kāds liecinieks, izgaismoja pārējos apstākļus, pielikdami kaut ko arī no sevis. Prokurors zv. adv. Jūlijs Šmits, pazīstams arī kā lektors runas mākslas institūtā — Oratorikumā, noturēja iespaidīgu apsūdzību ar asprātīgām puantēm. Atceros, viņš pieminēja, ka Lejiņa tēlotajam noziedznieka bijis cietumā laika diezgan sacerēt savu apoloģiju. Šmits ar mazu, gaišu bārdiņu, nosvērtiem, mierīgiem žestiem bija impozanta figūra, kam labi piestāvēja fraka (toreiz vēl maģistrātūra un advokātūra nenēsāja talārus).

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrādi R. Blaumaņa Trīnes grēkus Osvalda Uršteina režijā 23. oktobrī dienas un vakara izrādē Bickford vidusskolas zālē noskatījās ap 1000 apmeklētāju. Dienu iepriekš lugas izrāde notika Hamiltonā, kur to noskatījās 260 apmeklētāju. Ar vairākiem mūsu vecajiem aktieŗiem Toronto latviešu teātŗa publika satikās arī aizpērnā gada R. Blaumaņa Indrānu viesizrādē. Izrādē no 15 lomām deviņas bija jaunās paaudzes aktieŗiem, O. Uršteina studijas audzēkņiem. No jaunajiem aktieŗiem kā pirmā minama Uršteina meita Anda, kas ar šo izrādi atskatās uz 25 skatuves darba gadiem, jo pirmoreiz spēlējusi 8 g. vecumā. Tēlotājos piedalās arī nesen mirušā aktieŗa Olģerta Parņicka divi dēli — Mārtiņš un Pēteris Parņicki. Skatītāji izrādi uzņēma ar siltu atsaucību un veltīja tēlotājiem daudz aplausu. Vašingtonas ansamblis savu turneju ar šo lugu nobeigs Vilimantikā, apceļojot 16 ASV un Kanadas latviešu centrus.

● Baltijas studiju veicināšanas apvienības Toronto nodaļas 14. oktobŗa sarīkojumā Hilton Harbour Castle konferences centrā ar vakariņām un deju piedalījās 300 apmeklētāju, to vidū visu triju Baltijas valstu konsuli — Latvijas Dr. E. Upenieks, Igaunijas — I. Heinso un Lietuvas — J. Smuidžinas, LN AK padomes priekšsēdis V. Upeslācis u.c. Vakaru vadīja lietuviešu saimniecisko darbinieku kluba priekšnieks G. Balciunas. Galvenais runātājs bija Ontario provinces kultūras un atpūtas ministrijas un daudzkultūru izveidošanas nozares pārstāvis igaunis T. Onū, kas minēja, ka Ontario valdība ieinteresēta daudzkultūru projektu atbalstīšanā. Pēc vakariņām ballē deju mūziku spēlēja vācu Malt Lebar orķestris. Sarīkojums deva AABS (Assoc. for the Advancement of Baltic Studies) rīcības komitejai pāri par 1000 dol. atlikumu par labu 10. jubilejas konferences sarīkošanai no 11. — 14. maijam Toronto. Koferences sagatavošanas priekšdarbi jau uzsākti, un saņemta daļa Toronto universitātes financiāla atbalsta. Atbalstu solījusi arī Toronto pilsēta, Wintario loterija, kā arī Kanadas federālā valdība. Konferences rīcības komitejas priekšsēde ir Ilze Kalniņa, programmas plānotāja S. Miezīte un Aleksandra Šteinberga, konferences programmu vadīs J. Dreifelds, informāciju — J. Svilpis un I. Valdmane, sab'edriskās lietas V. Zobena, finances — J. Strautnieks un E. Bērziņš, informāciju arī R. Ruģele un bibliografiju — R. Bregzis.

● Sakarā ar Pad. savienības 60 gadu Krievijas apvērsuma jubilejas svinībām 6. novembrī Otavā notiks demonstrācijas, lai protestētu pret padomju terroru, cilvēka tiesību un reliģijas apspiešanu Latvijā. Pulcēšanās izbraukšanai ar autobusiem uz Otavu 6. nov. pl. 8 no rīta pie Ukraiņu kultūras centra, 83 Chriestie St., ziemeļos no Bloor ielas. Pieteikšanās braucienam DV grāmatnīcā, tālr. 921-7121. Demonstrācijas pie parlamenta ēkas un Pad. savienības sūtniecības rīko arī ukraiņi.

● Latviešu biedrības zinātņu kopa atjaunoja darbību 19. oktobrī Latviešu namā. Pirmajā kopas vakarā Toronto latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks J. Reinbergs referēja par tematu — Palīdzēsim paši sev, apskatot saimnieciskās iespējas, ko latvieši varētu darīt, lai nostiprinātu savu saimniecisko bazi, kā arī pastāstīja par Latviešu kreditsabiedrības darbību un uzbūvi. J. Reinbergs domā, ka 5—10 gadu laikā Toronto latviešu kredisabiedrība varētu sasniegt 25 milj. dol. bilanci. Ja līdz šim galvenie ieguldītāji bija vecākā paaudze, tad tagad savus ietaupījumus sāk ieguldīt arī jaunā paaudze. Pēc referāta bija pārrunas. Latviešu biedrības damu komiteja gādāja par kafijas galdu.

● Pensionāru apvien. kārtējā ceturtdienas sanāksme 20. oktobrī Latviešu namā šoreiz bija apmeklēta kuplāk nekā parasti, pulcējot ap 250 dalībnieku. Priekšnesumu daļā, kuŗas programmu vadīja M. Prikulis, piedalījās soprāns Marta Ādama ar trim dziesmām, ceturto dziesmu sniedzot piedevām pianistes Rutas Āzes pavadījumā. Izolde Mikšena skandēja divus dzejoļus. Apvienības Dziesmu kamoliņš 24 dziedātāju sastāvā atskaņoja divas tautasdziesmas Astras Vītolas vadībā. Programmas dalībnieki saņēma pa trim rožu ziediem. Valdes priekšsēdis A. Retigs pateicās māksliniekiem, viesiem un pašu spēkiem, tāpat dāmu komitejai par cienasta galdu. Loteriju bija izkārtojušas E. Villere, L. Buikusa, A. Liepiņa un M. Vilka. Apv. kārtējā ceturtdienas sanāksmē 3. nov. būs uzvedums no R. Blaumaņa lugas Zelta kupris A. Gobas vadībā; tēlotāji — M. Kociņa, E. Austriņš un K. Pakrastiņš. 11. nov. sanāksme būs veltīta varoņu piemiņai. Ar referātu piedalās Biruta Senkēviča un skandējumiem — Anete Bencone.

● Sv. Jāņa draudzes 22. oktobŗa dievkalpojums, pēc tam sanāksme, bija īpaši veltīti jaunatnei. Jauniešu un viņu vecāku sanāksmē māc. I. Gaide paskaidroja par jaunatnes darbu un iesvētes mācību. Pirmsiesvētes jauniešu grupas Maijas Barušas un Edgara Liepiņa vadībā pulcēsies katru svētdienu pl. 10 pirms dievkalpojuma. Ar iesvētāmiem, kādi līdz šim pieteikušies 20, māc. I. Gaide pārrunāja iesvētes mācību gaitu un programmu. Mācības notiks ik otro sestdienu no pl. 9,30, sākot ar 29. oktobri. 20. darbības gadu uzsākusi draudzes svētdienas skola A. Kurses vadībā. Sākot ar novembri pirms dievkalpojuma, no pl. 10.10 — 10.40, dievnama balkonā būs bērnu vecāku pārrunas un dziesmas māc. I. Gaides vadībā.

● Māc. I. Gaide kristījis māsu un brāli — Melisu Rozi Aizu un Maikeli Everetu Jāni Manguliņus, Arnolda un Suzannas bērnus.

● TLB sestdienas skolas vadība aicina bērnu vecākus un skolas labvēļus uzkrāt un skolai nodot pārtikas veikalu Dominion iepirkšanās zīmes, par kuŗām firma maksā prēmijas, kas ir ievērojams atbalsts skolas darbam. Iepirkšanās zīmes var nodot klašu vecāku pārstāvjiem vai piesūtīt pa pastu skolas pārzinim J. Ozolam, 83 Clendenan Ave., Toronto, Ont. M6P 2W7.

● Latviešu nama gadasvētki 30. oktobrī pl. 16.30 ar vīru koŗa Viesturs koncertu un dāmu komitejas loterijas izlozi. Pēc programmas saviesīga dzīve un pilna bufete

● Kritušo karavīru pieminekļa pārvalde atzīmēs Varoņu piemiņas dienu 12. novembrī pl. 17 ar svētbrīdi pie Kritušo karavīru piemineklja Saulainē. Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas 8. klašu audzēkņi piedalīsies varoņu piemiņas aktā ar deklamācijām.

● LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis pasniedzis preses fotografam J. Liģeram viņa 60 mūža gadu atceres gadījumā balvu — pulksteni.

DV sporta kluba Kanadā slēgtajā sarīkojumā par 280 viesu pacienāšanu rūpējās kluba dāmas. No kreisās: Sarmīte Vītola, Anna Rone, Ārija Hercberga, Mirdza Kadiķe, Rasma Gaile, Katrīna Garjāne un Hilda Auptmane. Foto: J. Liģers

● ALT Vašingtonas ansambļa vakara izrādē atrasti cimdi. Saņemami DV grāmatnīcā.

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skola A. Cēberes vadībā atsākusi darbību 9. oktobrī. Nodarbības notiek ik svētdienu. Pirmsiesvētes jauniešu grupa sāks nodarbības 30. okt. pl. 14, pulcējoties divreiz mēnesī. Grupu vadīs māc. J. Cālītis. Iesvētāmo jauniešu un viņu vecāku sanāksmē 23. oktobrī bija ap 30 dalībnieku, kas noklausījās māc. J. Cālīša paskaidrojumus par iesvētes mācības gaitu un programmu un iesvētes dienas dievkalpojumu, kas paredzēts 28. maijā. Līdz šim pieteikušies 11 konfirmandu. Iesvētes mācības notiks katru pirmdienas vakaru, sākot ar 7. nov. pl. 18 Sv. Andreja baznīcā.

● Baltijas sieviešu padomes 25. g. atceres sarīkojumā arpas spēlētāja bija Nora Bulmane, ne Nora Būmane, kā iepriekšējā numurā nepareizi iespiests.

● Austrumu draudzes svētdienas skola atsākusi darbību Anitas Ziedares un Annas Kubes vadībā. Pirmsiesvētes jauniešu grupa māc. A. Brieža vadībā saka nodarbības 23. oktobrī. Grupa turpmāk sanāks reizi mēnesi pēc dievkalpjuma.

● Austrumu draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs 30. oktobrī pēc Reformācijas svētku dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcā pl. 13. Dievkalpojumu kuplinās vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā. Draudzes valde aicina draudzes locekļus līdz 30. okt. nodot uzkrātās Dominion veikalu iepirkšanās zīmes, kas sekmētu draudzes palīdzības darbu. Draudzes jaunieši var pieteikties iesvētīšanai līdz 15. decembrim pie mācītāja personiski vai pa tālruni 757-2739. Iesvētes mācības sāksies janvārī, bet iesvētes dievkalpojums paredzēts 4. jūnijā.

● Dievtuŗu 10 locekļi 23. oktobrī ieradās Jorkas latviešu kapos, kur nolika ziedus pie mirušā sadraudzes locekļa tēlnieka Augusta Kopmaņa un dievtures Malvīnes Baldumas atdusas vietām. Tās pašas dienas pēcpusdienā Veļu daudzinājumā DV namā pulcējās ap 30 dalībnieku, ko vadīja A. Brumelis. Dr. A. Pērkons apgaismoja veļu kultu zinātniskā skatījumā. J. Vandelis skandēja Jāņa Mediņa dzejoļus, koklēja Atis Freimanis. Bija klāts arī veļu galds. Dievtuŗi 12. nov. pulcēsies Mārtiņu saietā J. Paliepa mājā. Toronto dievtuŗi rīko plašāku sarīkojumu 26. un 27. novembrī Latviešu namā ar gleznotāja Jāņa Kalmītes gleznu izstādi, pirmoreiz Kanadā. Sagaida ierodamies arī pašu mākslinieku. Izstādes atklāšanā aicinās mākslinieku vienības Latvis pārstāvi. J. Kalmīte pazīstams sevišķi ar saviem pirtiņu un riju gleznojumiem. Izstādes pirmās dienas vakarā turpat rīko īpašu Rijas vakaru ar priekšnesumiem, kuŗā piedalīsies arī deju kopas Daugaviņa un Diždancis.

● Jorkas latviešu kapos 24. oktobrī apbedīja 20. oktobrī mirušo 65 g. v. Rūdolfu Ansi Ilenu-Joelu. Viņš atstāj dzīvesbiedri Mariju. Aizgājēju izvadīja māc. J. Cālītis.

● Mūs lūdz aizrādīt, ka akadēmiskās organizācijas Ramave saiets 6. nov. pl. 13 TLB telpās Latviešu namā būs atklāts sarīkojums. Bez Ramaves saimnieces Veltas Zantes-Šimes, kas dzīvo Bostonā un studē teoloģiju, saietā ar referātu piedalīsies arī Jaunās Gaitas redaktors Laimonis Zandbergs, kas referēs par latviešu presi šeit un okupētajā Latvijā. V. Zantes-Šimes referāta temats: Latviešu liriskais daktils. Pēc saieta kafija ar pīrādziņiem.

● Filatelistu un numizmatu kluba sanāksme 6. nov. pl. 14 kluba telpās, 117 Westrose Ave. Šoruden klubā uzņemti vairāki jauni biedri. Visas ieinteresētās personas aicinātas piedalīties.

● Prezidenta Dr K. Ulmaņa piemiņas sarīkojumā atrastas brilles. Zvanīt O. Kļaveniekam vakaros 763-3354, vai arī darbā 259-7851.

Trīnes grēki Toronto

Lasot laikrakstos par nesen Ročestrā notikušajiem Jaunatnes dziesmu svētkiem, prātā palicis kāds virsraksts: Pasvied man vainagu, jaunība! Tos pašus vārdus gribas atkārtot, skatot Vašingtonas ansambļa izrādi Trīnes grēki O. Uršteina režijā. Lielā daļa no tēlotājiem ir jaunās paaudzes skatuvnieki, kas parādās skatītājiem ar sviedienam gatavu jaunības vainagu rokā. (Pirmo reizi loma ir Emīlijas tēlotājai Aijai Bērziņai). Prātā turot vārdus, kas aicina jaunību ar viņas vainagiem krāšņajos svētros, līdzās aicinājumam skan ausīs vēl citi vārdi, ko eksaltētie jaunieši — rīkotāji, darītāji, aicinātāji — kā joku vai arī nopietnību teikuši . . . Lai večl pastāv pie ratiem šais svētkos . . . Trīnes grēku abās izrādēs pēc kārtas vienā dienā bija pilna skatītāju telpa „veču", kas ar prieku un pacietību „stāv pie ratiem", jo tēlotāju ansamblī lielo daļu no tēlotājiem sastādīja — tikai jaunības vainagu sviedēji.

Viens „vecis" tomēr gaŗus gadus nav varējis stāvēt pie ratiem ar atlaistiem grožiem. Kur būtu radušies jaunie teātŗa vainagu viņēji, vecākiem, rūdītiem skatuvniekiem līdzās gājēji Amerikas latviešu teātŗa ansambļos, ja režisors Osvalds Ursteins būtu palicis „pie ratiem stāvot"? Ilgi un daudz un arī dažādos apstākļos viņš darbojies ar vecākiem, jaunākiem un pavisam jauniem skatuvniekiem. Droši vien tam kādreiz gribējies apstāties pie piedāvātiem ratiem. Ne jau tāpēc, ka tas būtu jādara, bet tāpēc, ka ne vienmēr tam pie rokas bijuši īstie rikšotāji, ko ratos jūgt iecerētam skrējienam. Viņš tomēr pratis paturēt rokās grožus . . . Tos tīstīdams vairāk vai mazāk cerīgās iedomās un iztēlēs, tas centies atrast, kā virzīties uz priekšu. Un groži turējuši ne tikai jaunos, vēl neapvaldītos skrējējus, kas pajūgam nemaz neder. Viņam nav bijis laika pie ratiem vien stāvēt.

R. Blaumaņa Trīnes grēki pirmo reizi izrādīti 1896. gadā Rīgas Latviešu teātrī. Luga radusies Blaumaņa jaunības priekā un joku kāres gaisotnē, un tajā daudz tā saukto „skatuves triku', arī pārspīlētu burleskai radniecīgu notikumu. Kādam draugam autors izteicies, ka tas pats savu darbu vērtē kā vieglu „preci". „Manai estētiskai garšai vajadzētu neattīstītai būt, ja es Trīnes grēkiem piešķirtu kādu augstāku vērtību." Tajā laikā bijusi neatlaidīga prasība pēc augstvērtīgu ideju nesējām lugām. — Luga piedzīvojusi neveiksmi. Tas noticis arī tāpēc, ka tā spēlēta seklā pārspīlējumā un bezgaumīgā kārē katrā ziņā skatītājos izraisīt smieklus — vietā un nevietā . . . Luga pārdzīvojusi veiksmes un neveiksmes, un gadu gājumā to skatām vēl šodien.

Tas ir mūsu Blaumanis, kas audzis pats un izaudzinājis skatuvei tādus darbus, kam gaŗām nepaies nekad, kamēr vien

(Turpinājums 10. lp.)

Ko veic LNF

ĪSS DARBĪBAS PĀRSKATS — ATSEVIŠĶI NEMINOT PIESŪTĪTO INFORMĀCIJAS MATERIĀLU — PUBLIKĀCIJU SKAITU CITU ZEMJU ORGANIZĀCIJĀM. TAS SNIEDZAS SIMTOS.

Latviešu nacionālais fonds sagatavojis vairākas publikācijas, to starpā šīs drupas apsūdz, zviedru valodā ar māc. L. Čuibes ievadu; tāpat zviedru valodā A. Dziļuma Kurzemes sirds vēl dzīva un A. Landsmaņa Pastāvēt vai iznīkt zviedru un latviešu valodā un Gulaga archipelagu zviedriski uc.. Latviski otrā izdevumā vēl izdots A. Plauža — Mirušie apsūdz otrā izdevumā un A. Dzintara — Okupētās Latvijas dienas grāmata. Drīzumā iznāks J. Jūrmalnieka — Latvijas iekļaušana Pad. savienībā — zviedru valodā.

Publikācija zviedru sabiedrībai dos koncentrētu ieskatu par vēstures viltotājiem Rīgā un Maskavā un reizē būs arī mūsu atbilde „Lielā oktobŗa 60. gadadienai" un jaunajai Brežņeva konstitūcijai. Ieteicama zviedru skolām. Sagatavošanā arī Kolimas piezīmes dzejā ar illustrācijām, Soda nometnes okupētajā Latvijā, jauna okupētās Latvijas baznīcu šīsdienas situācijas karte, Okupētās Latvijas dienas grāmatas otra daļa (šajās dienās izvesta no tēvzemes). Izvesti arī vairāki simti jaunu lauku un pilsētu uzņēmumi, kas apliecina okupācijas varas postīgās sekas.

LNF zviedru baznīcu informācijai par mūsu dievnamu iznīcināšanas procesu un 1150 mācītājiem okupētajā Latvijā piesūtījis publikāciju. Šīs drupas apsūdz, zviedru valodā. Atsauksmes visumā pozitīvas. Brošūra izplatīta arī Norvēģijā, Somijā un Dānijā.

ASV, Austrālijā un Kanadā tiek rādīti LNF uzņēmumu komplekti, kas atspoguļo ainas okupētajā Latvijā, kad šīs zemes apceļo LNF filma.

Šveices skolu pārvalde pieprasījusi LNF uzņēmumu komplektu par okupētās Latvijas baznīcām. Skandinavijas prese saņēmusi G. Rodes jaunākos materiālus par atteikšanos no Pad. savienības pavalstniecības un latviešu politisko apcietināto sarakstu. Pieminētos materiālus LNF nodevis arī organizācijai Amnesty International. Stokholmas ārzemju sūtniecības saņēmušas Baltijas komitejas un LNF materiālus, galvenokārt par cilvēka tiesību jautājumu un pārkrievināšanu Baltijas valstīs.

Cilvēka tiesību apspriešanas jautājumā Belgradā ieradīsies arī LNF Baltijas komitejas līdzstrādnieki (līdzīgi, kā tas notika Helsinkos) ar tiesībām iekļūt sanāksmes telpās un nokļūt saskarē ar ārzemju žurnālistiem.

LNF rīcībā uzkrājies daudz informācijas materiālu — izdevumi no okupētās Latvijas, piemēram, telefona grāmatas, autobusu satiksmes saraksti, lidmašīnu un vilcienu saraksti, iestāžu adreses (pēdējās LNF jau publicējis atsevišķā izdevumā), tāpat Rīgas plāni, okupētās Latvijas ģeografiskās kartes u.c. Šos materiālus var izvest ikviens tūrists bez grūtībām.

Pie citas izdevumu kategorijas pieder apcietināto saraksti, manuskripti, filmas un uzņēmumi, kas rāda to, ko okupanti negrib rādīt. Arī šajā sektorā LNF daudz materiālu. LNF ievedumi tēvzemē raksturojami ar lielizdevumiem — vēstures, politisko, memuāru, karavīru cīņām, laikrakstiem u.c. LNF šajās dienās atzīmēja 30 darba gadus globālā informācijas laukā, dodot aktuālitātes zviedru presei un uzņemot zviedru un baltiešu pārstāvjus.

Ilgajos darba gados LNF publikācijas un citi materiāli piedzīvojuši dažādus likteņus. Tie ir arī sadedzināti Rīgā, citi atraduši ceļu uz tautas pretestības grupām. Citas publikācijas guvušas ievērību brīvajā pasaulē, valdībās un prezidentu kabinetos, kā piem., šīs drupas apsūdz, angļu valodā.

Pašreizējā situācijā neatbildēts ir jautājums, kur atrast plašākas auditorijas, arī ārzemju presi ieskaitot, kas gribētu un spētu izlietot okupētās Baltijas resp. Latvijas informācijas materiālus. Visumā ļoti atsaucīga ir Skandinavijas prese, pat tādā politiskā jautājumā kā Baltijas valstu de jure, sakarā ar LNF rakstu seriju red. E. Dēliņa apmeklējumā Zviedrijas ārlietu ministrijā.

Latviešu Nacionālais Fonds

DV Toronto nodaļas vanadžu kopas Rudenīgajā pēcpusdienā. Augšējā attēlā Arvīds Memenis, kas referēja par latviskajiem tautas tērpiem. No viņa pa kreisi vanadžu kopas priekšniece Margrieta Dumpe, pa labi — Gunta Krūmiņa demonstrē pašas darināto Nīcas novada tautas tērpa blūzi. Apakšā — rudens galda klājējas, no kreisās: Elza Volmere, Lonija Sarma un Ženija Memene. Foto: J. Liģers

Latviešus mobilizē Maskavas izbūvei

PAR TO ZIŅO RIETUMU TŪRISTI TALLINAS APMEKLĒJUMĀ

Latviešu nacionālais fonds Stokholmā sagādājis kāda latviešu tūrista vērojumus šī gada vasarā Tallinā. Lai gan tie visumā mums jau pa dalai zināmi, interesanti pie tiem atgriezties, jo okupētās Latvijas apstākļi ir līdzīgi apspiestajā Igaunijā un dod jaunas liecības arī par to, kas notiek mūsu dzimtenē, ko daudzi apmeklētāji cenšas noklusēt vai baidās par tiem runāt. Tālāk sniedzam Tallinas apmeklētāja vērojumus.

Iebraucot Tallinā ar kuģi no Helsinkiem un ejot cauri muitas telpām, sākas dokumentu un bagāžas kontrole. Tikko nolaiž kāpnes uz krastmalu, tā tūliņ ierodas 5—6 gados jauni padomju robežsargi ar svītriņām uz zaļajiem uzplečiem un ieņem vietas pie galdiņiem kuģa kafejnīcā. Mēs, pasažieri, sastājamies rindās un, ejot garām galdiņiem, apzīmogo mūsu vīzas. Lejā pie kuģa kāpnēm citi robežsargi pārbauda pases.

Pasažieru smago bagāžu Tallinā ar krānu nocel no kuģa un aizved līdz muitas ēkai. Te krievu ostas strādnieki saliek somas uz gariem soliem muitas ēkā. Katrs pats sameklē savus koferus un ar tiem iziet cauri muitai. Arī te ir krievu nesēji, kas palīdz somas ienest muitā, pagaida, kamēr tās izkontrolē un pēc tam palīdz aiznest līdz norādītajam autobusam.

Vasaras sezonā ar šo krievu kuģi Tallinā no Helsinkiem ik dienas ierodas kādi 350 — 500 tūristi, kurus aizved uz divām Intūrista viesnīcām. Kam radi Tallinā, varot apmesties pie tiem, tikai apmeklējuma pēdējā dienā visiem noteikti jāierodas viesnīcā, jo braukšana uz ostu notiek visiem kopīgi, un visu grupas dalībnieku pases paliek pie Intūrista pavadones.

Tallina joprojām ir ļoti noplukusi. It sevišķi tas sakāms par veco pilsētas daļu, kur bedrainas, apaļajiem akmeņiem bruķētas ielipas, ietves ar salauztām cementa plāksnēm, mājeles un namiņi, kas nav laboti pēdējo 40 gadu laikā un izskatās pavisam bēdīgi. Krāsojums sen nolobījies, apmetums nokritis, sienas izdrupušas, jumti rūsas sarkani. Namiņu aizmugurēs sētas, pagalmi pilni malkas grēdām, visādām būdām, atkritumu mucām tvertnēm, apkuŗām plēšas kaijas un zvirbuļi un no kuŗām plūst nelaba smaka.

Kara laikā Tallinu stipri nopostīja, atskaitot tās vecpilsētu, un nopostītajos rajonos vēlāk sacēla krievu stila īres mājas, — tādas kādas 50. gados cēla visā krievu okupētajā Austrumeiropā — pelēkas, ar kolonnām, cementā atlietiem ornamentiem, smagas un neglītas.

Kaut mēģināts atdarināt rietumu paraugus, veikali visai nemoderni, arī preču izvēle niecīga. Ir maize, dažādi biskvīti, cepumi, arī dažas siera šķirnes un diezgan daudz konservu, lielāko tiesu stikla burkās, bez tam nedaudz valēja sviesta ķīpas gabalos un piens stikla pudelēs — kā 1938. gadā Rīgā. Nav ne svaigas gaļas, ne zivju, ne dārzāju, sakņu vai augļu. Sarunājoties ar vietējiem, tie pastāsta, ka gaļas trūkums valda jau pāris gadu.

Kad vēlāk iegāju kādā lielā pārtijas veikalā Tallinas centrā, tad tur vienīgā "gaļa" bija uz skārda paplātēm izlikti sazāģēti liellopu kauli un dzelteni tauki, dažas kūpinātas desas, kāds sālīts šķiņķis un pāris virknu tadu kā agrāko laiku medniekdesu. Kā radi teica: mums Baltijā ir lielas cūku kūtis, kur audzē tūkstošiem bekona cūku. Latvijā to, piemēram, visu nodod Valmieras gaļas kombinātā, kur ražo dažāda veida svaigo gaļu un konservus. Taču visu saražoto iekrauj vagonos, kuŗus padod tieši fabrikas territorijā un tad pa naktīm aizved uz austrumiem. Viss aiziet kungiem Maskavā.

Tiešām jābrīnās, kā cilvēki var iztikt, ja pārtikas izvēle veikalos ir tik maza. Salīdzinot ar izpelņu, pārtikas cenas ir ļoti augstas. Vēl augstākas tās ir tirgos, kur pašražotāji pārdod dārzājus, ogas, sēnes, cāļus, vistas, trušus u.c. piemāju zemītē vai ģimenes dārzinā sražotos produktus. Te var tiešām dabūt labu, svaigu preci, bet tad arī 1 kg tomatu maksā 5 — 6 rubļus, kartupeli 1.25, gurķi 4, zemenes 5, trusis 7 —

(Turpinājums 12. lp.)

J. POPEĻA
GLEZNU IZSTĀDE
Toronto, Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē,
200 Balmoral Avenue
atvērta
4. nov. no pl. 7—9 vakarā
5. nov. no pl. 3—9 vakarā
6. nov. no pl. 10 rītā — 9 vakarā.
VISI LAIPNI IELŪGTI

MĀRTIŅU VAKARS
6. novembrī, pl. 16.30
S. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
Programmā:
Tēlojums „VILKA ASTE" (piedalās visi bērni)
Nodarbības —
VEIDOŠANĀ, KRĀSOŠANĀ, ROTAĻĀS
Mārtiņu cienasts.
Ieeja pret ziedojumiem.
Ielūdz Gaujas 14. gaidu vienība

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

29. oktobrī pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave., Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts. Dir. A. Purvs.

29. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba medību sezonas atklāšanas balle. Izlozēs medījumus un zivis. Spēlēs Runči.

30. oktobrī pl. 14 Latviešu namā TLB rīko LNAK valdes vicepriekšsēža Dr. L. Luksa referātu Reālitāte un maldi šodien. Kafijas galds.

30. oktobrī pl. 4.30 pēcp. Latviešu nama gadasvētki. Vīru koris Viesturs, nama dāmu komitejas loterija, saviesīgs vakars.

3. novembrī pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme ar R. Blaumaņa Zelta kupris uzvedumu A. Gobas vadībā.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

13. novembrī pl. 2 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes Daugava. 120 izpildītāju. Apvienots Ņujorkas latviešu un Rotas koris Konektikatā, solisti, teicēji, ērģeles. Diriģents — Andrejs Jansons.

25. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Alļe no Filadelfijas, ASV

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

4. nov. DV teātŗa pirmizrāde, Neila Simona komēdija — Trīs dienas Plazas viesnīcā.

4.—6. novembrim J. Popeļa gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās 200 Balmoral Ave., Toronto. Atklāšana 4. novembrī pl. 19.

5. novembrī no pl. 9—13 Latviešu namā TLB dāmu kom. kafejnīca — maiznīca.

5. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Preses balle, rakstu un mākslu jampamps. Informācija, ieejas un galda kartes tel. 766-0806.

6. novembrī pl. 13 Latviešu namā akadēmiskās organizācijas Ramave atklāts saiets.

6. novembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā Jāņa Jaunsudrabiņa simtgade. Rīko LPB Kanadas koŗa un J. Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds.

6. nov. pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja bazn. zālē Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars bērniem.

19. novembrī pl. 19. DV namā DV Toronto nod. rīko Andreja Eglīša vakaru.

19. novembrī no pl. 9—13 Latviešu namā TLB dāmu kom. kafejnīca — maiznica.

12. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā Toronto latv. katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju. Spēlēs Runči.

12. novembrī pl. 19 Latviešu namā TLB sarīkojums „No latvju pūra lādes" Birutas Senkēvičas izkārtojumā.

20. nov. (svētdien), pl. 5 pēcp. Toronto universitātes Convocation Auditorium, 31 King College Rd., ziemeļos no College Str., iepretim McCaul, Latvijas valsts 18. nov. atcere. Svētku runu teiks viesis dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas.

26. novembrī DV namā Ūdens kriņģeļu balle ar priekšnesumiem.

26. novembrī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās Ziemsvētku tirdziņš.

26. un 27. novembrī Latviešu namā gleznotāja Jāņa Kalmītes gleznu izstāde.

27. novembrī pl. 5 pēcp. Bickford Park vidusskolā Dainas koŗa tautas dziesmu koncerts.

3. decembrī Bickford Park vidusskolā „Seši mazi bundzinieki" atkārtojums.

3. un 4. decembrī DV Ziemas Svētku tirdziņš DV namā.

10. decembrī no pl. 9—13 Latviešu namā TLB dāmu kom. kafejnīca — maiznīca.

11. decembrī Sv. Andreja baznīcā koncerts par labu Sidrabenes jaunceltnei.

1978. GADĀ

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

HAMILTONA

7. novembrī pl. 19.30 Gaismas Akcijas ietvaros Union Gas telpās Hughson un Main St krustojumā māc. P. Kļaviņa referāts un filmu izrāde „Ko slēpj padomju vara."

19. novembrī 18. novembŗa svinības MacMaster universitātes telpās. Svinīgs akts — saviesīgs vakars.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Roberts restorānā. Rīko Hamiltonas DV.

ŠELBURNA

5. novembrī Šelburnā Leģionā zālē DV Druvas nod. rīko Varoņu piemiņu un nodaļas 15 gadu darbības atceri.

SV. KATRĪNAS

5. novembrī pl. 19 franču zālē, 101 Garnet St. DV nodaļas sadraudzības vakars.

Trīnes grēki Toronto

(Turpinājums no 8. lp.)

kāds latvietis ar teātri darbosies.

O. Uršteins savam tagadējam iestudējumam devis gan tikko jaušamus, bet savās vietās pavisam iederīgus dellartiskas komēdijas vilcienus. Ir jautājums, vai tādas stila iezīmes iederīgas lauku dzīves tēlojuma lugās. Ja tos prot izmantot īstā vietā, īstā notikumu attieksmē un sarežģījumos, tad noteikti un skaidri jāatbild ar jā. Varbūt ka tieši Trīnes grēki ir tā Blaumaņa komēdija, kur to var lietot ar vēl drošākiem gājieniem nekā to darījis O. Uršteins. To pieļauj raksturi, notikums, sablīvētās attieksmes, kas ar vieglu frazi, dziesmiņu, palēcienu un mūzikas kastes skaņām visu pārvērš rotaļā. Ne visai veiklā komēdija ir atdzīvināta.

Skatot Kārļa Ģērmaņa Rembenietes priekšpuisi Dāvi, aizmirstas tā smagie soļi, platie pleci, un mūsu iedomā pazib italiešu klasiskās komēdijas Platbiksainais Pantalone. Šo skaisto tēlu skatītāji K. Ģērmaņa spēlē nekad nepiemirsīs. Tāpat Austras Steinbergas smagā dvesiena teiktais „Labdien" biezajā tēlā dzīvo ar cīruļa vieglumu.

Prieks bija par Andas Uršteinas spēles vieglumā burbuļojošo Madi, sevišķi saspēlē ar Dāvi.

Kārlis Kuzulis, tēlodams dažādas lomas, nevienā nav parādījis tik tīru un mākslinieciski skanīgu spēli gan ar partneri, gan savās izjūtās. Gribas nepacietībā no skatītāju sola čukstēt tam uzmudinājumu: Nu, redzi, nu, redzi! Uz ceļa gan! Skaisti un saderīgi tēli abiem ar Madi tik grūtā komēdijā. Vai abu tēlotāju dēļ var sūtīt Uršteinu stāvēt pie ratiem vai kur citur? Abi ir režisora roku darbs.

Jāņa Vītola tēlotais mīlētājs Juris var darīt ko grib savā lomā, tam līdz nāk vēl nesen skaisti veiktais Noliņa tēls lugā Indrāni. Noliņš aizēno Juri. Ansamblim vērtīgs ieguvums ir jaunā tēlotāja Aija Bērziņa Emīlijas lomā. Tīra un nepiespiesta vienkāršība frazē, bez liekām un nevietā izmētātām kustībām, ar ko tā parasti cīnās jauni tēlotāji; tās visas ir lietas, kas Emīliju neapgrūtina. Vienīgais, kas pietrūka viņas tēlam: lielāka izjūta pret kāroto un liegto Juri. Trešo mīlētāju pāri tēloja Maija Lele (Annule) un Mārtiņš Parņickis (Jaņuks). Abi tēlotāji ar katru jaunu lomu parāda kādu augšanas pazīmi, kas tiem iepriekšējos tēlos nav vēl bijusi.

Ārijs Dubinskis iederīgs, kā parasti, kādā nelatviskā raksturlomā. Šoreiz tēlotājam bija Blaumaņa komēdijās neatņemamais paunu žīds Ābrams. Dubinskis savos tēlos skatuvē ir parasti korrekts. Viņa Ābrāmam šoreiz trūka aktīvās intensīvās ziņkāres par sarežģītajiem notikumiem abu kaimiņu māju ļaužu attieksmēs.

Vecā un jaunā paaudze saprotas. Bij. sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš (pa kreisi) un LNJAK valdes priekšsēdis, arī LNAK valdes loceklis, Imants Purvs sarunā par jaunatnes nacionālo stāju.

Helgas Gobzines Mazbērzu māte tēlā bija ar varenības pilnu vitālitāti, tikai vietu vietām tēlotājā pazībēja mūsdienu valdonīgā sieviete, ne Mazbērzu un laulātā vīra grožu turētāja. O. Uršteinam mēmās pauzes tālu pārspēja meistarīgumā autora tekstā doto runājumu. Visvairāk tad, kad runa bija par „apprecēto", nevis „precētāju".

Mazais Vilis (Pēteris Vīksniņš) izskatā bija tik mīlīgs, ka nevarēja ticēt viņa meliem. Ieva Kārkliņa mazā Joskes lomā vēl nedroša. Ar mūzikas kasti durvīs stāvēdama, viņa atgādināja italiešu leijerkastnieku kādā tālā dienvidu zemju pilsētiņā.

Pēteris Parņickis patālu turēdamies savā Aša lomā no visiem notikumiem, kuŗos tam svarīga darīšana kā medicīnas studentam, neizmantoja daudz komisku spēles momentu. Kļūmi attaisnoja tā vieglās, skatuvē attiecīgās lomās tik vajadzīgās kustības, kas tagadējiem jaunās paaudzes tēlotājiem ir diezgan rets dotums.

Trīni tēloja Hilda Prince. Mākslinieces ar katru jaunu un savdabīgu lomu raksta sev arī jaunu gatavības apliecību. Kaut arī nav dzirdēts, ka kāda Trīnes tēlotāja ar visiem dotumiem sirdī un ar prātu ticētu šim grūtajam Blaumaņa tēlam, H. Prince panāca ticējumu sev ar vienkāršību savā tēlā un naīvumu, kas ir lielā pretstatā ar vecmeitas rūdīto tenkotājas dabu. Ārējā paskatā tēlotāja atradusi lomai piederīgu izteiksmi — mutē. Par viņas Trīni domājot, nevienam nevar būt noslēpums, ka lielajai tenku vācelei no pļāpām ne tikai mēle, bet pat zobi nodiluši . . . Trīne ir vērtīgs atradums H. Princes raksturlomām. Saulainu gaisotni bija radījis Emīlijas pagalmā skatuves gleznotājs Laimonis Eglītis.

Lugas beigās tēlotāju kavalkāde, mūzikas kastes skaņās virzoties no skatuves, vēl pasvītrāja jau minēto dellartisko vieglumu lugā, kur joks jāmeklē, lai būtu — tīrs joks ar joka vieglumu un rotaļīgumu. Skatītājs sāk smaidīt — ar to smaidu, ko tas pirms gaŗajiem gadiem nav dāvājis tēlotājiem, par lugu, par ko autors pats teicis, ka tā tam esot lēta prece.

Emma Kalniņa - Znotiņa

Latviešu nacionālais fonds (LNF) Zviedrijā šajās dienās atskatījās uz 30 gadiem globālās informācijas darbā Baltijas jūŗas krastā Stokholmā. Augšējā attēlā fonda ģenerālsekretārs Andrejs Eglītis (labajā pusē), no viņa pa kreisi valdes priekšsēdis Dr. V. Ginters un sūtnis J. Tepfers LNF telpās.

Latvijas vārds . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

kanbaltsarkano karogu draudzīgi stāvēja katrs savā skatuves pusē. Pāri skatuvei mirdzēja Imanta Magoņa darinātais uzraksts — Kārļa Ulmaņa vārdi: „Tev, Latvija, mēs paliksim uzticīgi."

Lielo atceres svinību auditoriju rīcības komitejas vārdā uzrunāja un apsveica jaunās paaudzes pārstāvis skolotājs inž. O. Sils. Tad pie runātāju pults parādījās mūsu sirmais archibīskaps Arnolds Lūsis, Latvijas neatkarības laika toreizējais mācītājs un jaunatnes audzinātājs, lai teiktu lūgšanu. Archibīskaps citēja K. Ulmaņa 1939. gada jaunatnes svētkos teiktos vārdus: „Jaunatne, mana ticība pieder tev" un citus zīmīgus vārdus, kas teikti jau Latvijas drūmajās dienās un skan kā testamenta apliecinājums, ka brīvas Latvijas mums vairs nav, bet mums ir mūsu baznīcas. Archibīskapa vēlējums bija, lai šī ticība sarga un vada arī mūs.

Svinīgo aktu atklāja piemiņas komitejas priekšsēdis Elmars Šķobe, aicinot vienoties Latvijas valsts himnā.

Ilgi skanēja aplausi, kad auditorijas priekšā parādījās galvenais runātājs bijušais sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš. Ap stundu ilgā runā viņš raksturoja Kārļa Ulmaņa lielo ticības spēku savai tautai un valstij, viņa iespaidu Latvijas saeimā un valdībā. Dzirdami pārmetumi, ka Ulmanis bijis varaskārs. To pašu var teikt par ikvienu valstsvīru, kas cīnās par amatu, kas dod, varu, ar kuru varētu īstenot savas idejas, secināja A. Bērziņš, kas bija tuvs prezidenta līdzgaitnieks. Kārlis Ulmanis iedzīvinājis savas idejas, jo nekas viņam nav bijis tik tuvs kā latviešu tauta.

Runātājs pieskārās arī tagad pa laikam diskutētam jautājumam, kādēļ Latvija nepretojās Pad. savienības iebrukumam? Atbilde bija, ka prezidents negribējis uzņemties lielo atbildību upurēt nesekmīgā karā mūsu jaunatni, ap 120.000 cilvēku, kas nozīmējis izpostīt tikpat daudz jaunu ģimeņu. Pēc Lietuvas prezidenta Smetonas aizbēgšanas Ulmanim jautāts, vai arī viņš nevēlētos atstāt Latviju, bet atbilde bijusi, ka paliekot viņš izdara pakalpojumu savai tautai, jo negribējis to atstāt grūtā brīdi.

Pēc sarkanarmijas iebrukuma ārlietu ministrs Vilhelms Munters izkārtojis prezidentam pēdējo uzrunu tautai, ko tas teicis 17. jūnija vakarā Rīgas pilī, valdības sēdes pārrunu laikā: „Es palikšu savā vietā, jūs palieciet savās!" Tajā pašā dienā prezidents valējā automašīnā izbraucis pa Rīgas ielām, lai Brāļu kapos atvadītos no tur guldītiem Latvijas brīvības cīnītājiem.

Alfreds Bērziņš pēdējo reizi ticies ar Ulmani 1. jūlijā Rīgas pilī, kur sarunājušies vairāk nekā stundu. Prezidents esot ieteicis Bērziņam un citiem ministriem atstāt Latviju un, uzlikdams roku uz pleca, teicis: „Nav virs zemes tādas varas, kas varētu no latviešu sirdīm izdzēst brīvajā Latvijā aizvadītos divdesmit gadus." Kārļa Ulmaņa vēlēšanās bijusi gulēt blakus savam tēvam un mātei dzimtā pagasta kapsētā, un lai viņu pēdējā ceļā pavadītu savai skolai dāvinātais karogs. Tādu vēlēšanos viņš izteicis savā 60. dzimšanas dienā, apmeklējot Bērzes pagastu.

Alfredam Bērziņam runu nobeidzot, Elmars Krūka aicināja uzsaukt Latvijai trīskārtēju Lai dzīvo!

Nobeiguma vārdus teica piemiņas komitejas locekle, mūsu jaunās paaudzes pārstāve Sandra Klepere, citējot Kārļa Ulmaņa vārdus jaunatnei. Viņa atzīmēja, ka trimdas latvieši tagad sadalās četrās paaudzēs, kurām visām jāsadarbojas un kas viena bez otras nespēj dzīvot.

Pēc pārtraukuma Kanadas DV vīru koris direģenta Ausekļa Pērkona vadībā nodziedāja J. Vītoliņa Vakarjundu un divas J. Norviļa dziesmas — Audiet mani karogā (Andreja Eglīša vārdi) un Daugavas krastos, kā arī Imanta Saksa Dziesmu par Nameju, pie klavierēm esot pašam komponistam. Vanadžu koris Zīle, tērpies skaistos tautas tērpos, nodziedāja J. Graubiņa Ceļš vēl tālāk ies, J. Cīruļa Maldi, V. Baštika Uz sauli un divus Valentīna Bērzkalna tautasdziesmu sabalsojumus, kori diriģējot komponistam Arvīdam Purvam.

Pēc svinīgā sarīkojuma 150 viesu pulcējās draudzības vakarā DV namā, kur DV Toronto nodaļas vanadžu kopas vadītājas M. Dumpes vadībā vanadzes pacienāja ar siltām vakariņām. Alfreds Bērziņš DV namā uzkavējās vairākas stundas. Klāt bija arī konsuls Dr. E. Upenieks un DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons. No rīcības komitejas A. Bērziņu sveica O. Klavenieks, sakarā ar viņa aizvadītiem 78 mūža gadiem 21. oktobrī. kavējoties arī atmiņās par tikšanos ar bijušo ministru pēc kara Vācijā. Komponistam Imantam Saksam pavadot uz klavierēm, sumināāji nodziedāja Daugav's abas malas.

K. S.

Dr. Kārļa Ulmaņa 100 gadu atceres sarīkojumā, no kreisās: rīcības kom. priekšsēdis E. Šķobe, konsuls Dr. E. Upenieks, bij. sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, kas teica galveno runu, archibīskaps A. Lūsis un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs.

Foto: J. Ligers

DV SPORTA KLUBAM SUDRABA JUBILEJA

DV Toronto sporta kluba 24 gadu darbības atceres slēgtajā sarīkojumā 22. oktobrī Igauņu namā bija pulcējušies 280 dalībnieku — sportisti un sporta veterāni ar saviem viesiem. Pēc basketbola sekcijas vadītāja J. Bramaņa ievadvārdiem ilggadējais sporta kluba priekšnieks R. Kadiķis uzrunā pieminēja, ka nākošgad klubs jau ieies savā 25. darbības gadā, tā piedzīvodams sudraba jubileju, un pateicās dāmu komitejai Mirdzas Kadiķes vadībā, kas jau desmit gadus kluba gadasvētkos sagādājusi bagātīgu mielastu, Igauņu namā jau pickto reizi.

R. Kadiķis cildināja basketbola vienības spēlētājus, kas jau vairākkārt izcīnījuši meistara godu, kādu ieguva arī šāgada turnejā. Viņš norādīja, ka sports audzina disciplīnu, vairo enerģiju un apņēmību, tā jauniešiem aizstājot tagad neiespējamo militāro apmācību, jo arī pats sportam nokalpojis 40 gadus un šogad vēl iesācis studijas Toronto universitātē. Kluba basketbola vienība piedalījusies Klīvlandes sacīkstēs A. Kudrašova (kapteinis) vadībā 9 futbolistu sastāvā nepieciešamo 11 vietā, nobeidzot tās ar 7 spēlētājiem, kādēļ izskaidrojams arī rezultāts 2:0 Klīvlandes labā.

Kluba priekšnieks R. Kadiķis izsauca basketbola meistarvienības dalībniekus, pats būdams šīs vienības vadītājs. Tie ir: A. Richters, (kapteinis), J. Brikmanis, P. Misikovičs, U. Siksna, A. Siksna, J. Bramanis, E. Petmanis, R. Krūze, A. Ezers un A. Paukšens. Balvas vienības dalībniekiem pasniedza R. Kadiķ's un vecmeistars pasaules rekordists A. Tīcmanis, kas tagad vada arī Latviešu sporta apvienību Kanadā un ir LNAK sporta nozares vadītājs. Kluba priekšnieks pateicās sporta labvēļiem un DV vadībai. DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots nodeva aploksni. Sportistu saimi apsveica LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un izteica prieku par kluba aktīvitāti. A. Tīcmanis sveicināja no LSAK, ar gandarījumu atzīmējot, ka šogad senioru olimpiadā Zviedrijā no 3000 dalībniekiem medaļu ieguvis Rūdolfs Miķelsons, pats izcīnījis bronzas medaļu, tāpat V. Teteris un A. Zaķis ierindojušies dalībnieku vidusgrupā. Vecmeistari jau gatavojas nākošajām sacīkstēm. Arnolds Tīcmanis cer iegūt sudraba medaļu pieccīņās. R. Kadiķis pasniedza pārsteiguma balvu — diplomu basketbola vienības ilggadējam spēlētājam Dagam Ševeram, bet rozes saņēma Andrejs Richters par 20 gadu darbību klubā. Par futbola karalieni šogad izraudzīta Rita Ozoliņa, kuru sumināja ar aplausiem.

Mirdza Kadike iepazīstināja sarīkojuma dalībniekus ar savām palīdzēm un čaklajām ēdienu sagatavotājām — Hildu Auptmani, Rasmu Gaili, Katrīnu Garijāni, Āriju Herchergu, Annu Roni un Sarmīti Vītolu, kas saņēma rozes.

Deju mūziku spēlēja Runči no Hamiltonas.

V. S.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRE
TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
kāj viesību galdas
Tel. 922-2331

Šachs

DV Toronto nodaļas šacha kluba 2. šacha ātrspēles turnīrs 6. novembrī pl. 12 DV namā Toronto. Piedalīties var ikviens šacha spēles cienītājs. Pieteikšanās vakaros, tālr. 691-3163. Šacha kluba 1978. g. meistara izcīņa šachā sāksies 8. janvārī un turpināsies katru svētdienu no pl. 11 — 18 DV namā, kamēr visas spēles kārtas būs izspēlētas. Gaidīti jauni šacha spēlētāji. Meistara izcīņai pieteikties līdz 8. janvārim, zvanot vakaros 691-3163.

N. Brasliņš,
DV Toronto nod.
šacha kluba vadītājs

ŠELBURNA

● DV Druvas nodaļa rīko 5. novembrī Šelburnas Leģiona zālē Varoņu piemiņu un nodaļas 15 gadu darbības atceri.

Ziedi, smaidi un kausi DV sporta kluba gadasvētkos Igauņu namā Toronto, kas ievadīja kluba sudraba jubilejas gadu. Priekšā ar mūžīgi ceļojošo A. Jurgena piemiņas kausu, izcīnītu Kanadas latviešu basketbola meistarībā, kluba dibinātājs un ilggadējais priekšsēdis Rūdolfs Kadiķis. No kreisās: J. Bramanis, R. Krūze, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, Mirdza Kadiķe, R. Šivers, LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis, J. Brikmanis, komandas kapteinis A. Richters un A. Paukšēns.

Foto: J. Ligers

Latviešus mobilizē...

(Turpinājums no 9. lp.)

ē, cālis 5 rubļi kilogramā u.t.t. Vasaras otrā pusē tirgū parādās arī ķirši, āboli, bumbieri bet veikalos to nav nekad. Kādreiz, ja pienāk spāņu vai marokāņu apelsīni vai citroni, tad rindas bezgalīgas. Taču tādi pievedumi gadās reti.

Kādu pēcpusdienu izbraucu ar autobusu uz ziemeļaustrumiem gar jūru un tālāk iekšzemē, tālu aiz Piritas klosteŗa drupām, un izkāpu kādā nelielā apdzīvotā vietā. Jāsaka, ka te visur varēja redzēt labi iekoptus ģimenes dārzus, katrs kvadrātmetrs zemes izmantots maksimāli. Te bija gan dārzenu dobes, gan ogulāji, gan augļu koki, gan arī trušu būdu rindas sētmalās. Cik varēju noprast, tad te tika audzēts gan tirgus, gan personīgām vajadzībām. Šādas saimniecības varēja būt visai ienesīgas, jo privātās ģimenes mājinas bija labi koptas, krāsotas, vienā otrā garāžā automašīnas. Bet pie dārzu vārtiem pastkastītes tikai ar igauniskiem vārdiem!

Vispār, Tallinā krievu ir mazāk nekā Rīgā it seviški maz redz krievus civilās drēbēs. Daļa šo iecelotāju varbūt pieņēmuši igaunu gērbšanās veidu un izturēšanos, tādēl mazāk duŗas acīs. Daudz redzami, turpretī, ir uniformētie krievi — jūras un gaisa spēku karavīri, arī dažādi pārvaldes ierēdņi portfeļiem rokās. Kā radi saka: tie ar portfeļiem, — tie ir mūsu kungi

Salīdzinot ar izpelņu, preču cenas tomēr ir milzīgi augstas. Ja caurmēra mēneša alga Igaunijā (un Latvijā. Red.) ir ap 80 — 130 rubļi, bet pensijas tikai 18 — 25 rubļi mēnesī (kolchozmieku vecajiem ļaudīm) vai ap 40 — 50 rubļi ierēdņiem un 70 — 80 ilggadīgiem strādniekiem, tad vīrieša uzvalks, kas maksā 75 — 80 rubļi, iznāk jau loti, loti dārgs. Vīriešu un dāmu kurpju cena ir 18 — 35 — 45 rubļi pārī. Kuŗš no mums vēlētos izdot trešo daļu mēneša algas par kurpēm? Tāpat dārgi ir radio un televīzijas aparāti. Vidēja lieluma 16 — 18 collu „televizors" maksā 345 — 380 rubļu, tāda paša lieluma krāsu uztvērējs ap 530 — 600 rubļu. Kuŗa sieviete rieŧumos gribētu maksāt 2 dienu algu (7,50 rubļi) par pāri zeķu (zeķubiksēm)?

Interesantas iznāca dažas sarunas ar vairākiem pieaugušiem igauņiem gan Tallinā gan ārpus tās. Visi viņi loti sūdzējās par bezcerīgo un beztiesisko stāvokli, kā arī par pārtikas grūtībām. Nevienam, izņemot Brežņevu, neesot nekādu cilvēka tiesību, un sarunas biedri jutās izmisuši, tādēl ka sastingušajā padomju sistēmā nekas nemainās. Cerības esot biļušas sakarā ar Helsinku konferenci, taču vienošanās tur palikusi tikai uz papīra. Tagad visi gaidot, kad Brežnevs kritīs, un cerot uz eventuālām pārmaiņām pēc tam.

Biju pārsteigts, ka pilnīgi sveši cilvēki Tallinā man tik brīvi stāstīja savas domas. Sarunas bieži vien sākās tad kad somiski vai vāciski prasīju ceļu vai meklēju vajadzīgo autobusa hiniju. Attiecīgais sarunu biedrs tad tūliņ labprāt nāca līdz, pat iekāpa līdz autobusā, kur sarunas turpinājām vācu valodā. Dažos gadījumos pat izbraucām ārā no pilsētas un sarunājāmies gluži vieni.

Sakarā ar burošanas sacensībām Tallinā, 1980. gada olimpisko spēlu laikā, Igaunijas jūrmalā pie Tallinas priekšpilsētas Piritas notiek lieli celtniecības darbi. Viss būvlaukums, kas atrodas ap 250 — 300 m atstatumā no šosejas, iežogots ar augstu dēļu sētu, kuras vienā stūrī pacelas kādus 30 m augsts sargtornis ar brunotiem sargiem un automatiskiem ieročiem. Tas nozīmē, ka celtniecības darbos KGB uzraudzībā nodarbina ieslodzītos.

Lai iegūtu darba spēku viesņīcu būvei pie Maskavas, šopavasar okupētajā Latvijā daudzos rajonos armijā iesaukti vīrieši no 25 — 35 gadu vecumā, iecērbti lietotās uniformās un nosūtīti uz Maskavas būvlaukumiem. Bauskas rajonā vien paņemti kādi 180 vīrieši, galvenokārt šoferi un mechaniķi. Šī iemesla dēļ laukos, kolchozos šopavasar daudz traktoru un automašīnu stāvēja dīkā, jo trūka vadītāju. Tā lauku darbi pa daļai palika nepadarīti. Minētie vīrieši iesaukti oficiāli, it kā apmācībās, un uz 6 mēnešiem. Tā kā tie skaitās armijas dienestā, tad viņiem nekādu algu par padarīto darbu nemaksā. Ja kāds mēģinātu protestēt, tam būtu jārēķinās ar nodošanu kara tiesai. Arī šādi draudi jau izteikti.

Vispārīgi laudis Igaunijā un Latvijā sarūgtināti par pastāvīgo vēstures viltošanu un tukšo propagandistu muldēšanu avīzēs, radiofonā televizijā. Pat vidusskolnieki sūdzas par meliem, kas vienmēr un visur tiek atkārtoti jo visi pamazām uzzina patiesību par agrākaiiem laikiem, gan no vecām grāmatām un žurnāliem, gan vecāku nostāstiem. Tā, piemēram, skolās māca, ka 1940. gadā latviešu, igauņu un lietuviešu tautas "sarīkojušos revolūciju" un nogāzušas "ienīstās fašistu valdības". pēc tam „lūdzot" palīgā sarkano armiju, lai aizsargātos pret imperiālistiem...

Vidusskolnieki un studenti tagad vasaras brīvdienās braukājot apkārt pa laukiem, meklējot vecās mājās un pie vecākiem ļaudīm agrāko laiku grāmatas, jo tādas vēl vienā otrā vietā saglabājušās. Pēc kara bijis rīkojums visas grāmatas nodot, taču ne jau visi to darījuši, un daudz grāmatu palicis noslēpts kaut kur pirtsaugšās vai vecās riijās, salmu jumtos u.t.t. Tagad šādas grāmatas esot lielā cieņā, jo arī tagadējie jaunieši atzīstot, ka padomju laiku grāmatu saturs ir mazvērtīgs.

Svētdienas pēcpusdienā, staigājot pa Tallinas vecpilsētu, nokļuvu pie kādas nelielas adventistu baznīcas, kuŗā notika dievvārdi. Baznīca tiešām bija laužu pārpildīta, varēja būt cilvēku 400 vai vairāk, daudziem trūka sēdvietu un dievlūdzēji bija sarindojušies arī gar sienām, ap altāri un ieejas durvīs.

Nedaudz tālāk vecpilsētā atrodas St. Olei (Sv. Olafs) luterāņu baznīca, kas ir viena no lielākajām Tallinā. To biju nolēmis apskatīt tikai no ārpuses, bet tā kā redzēju laudis ejam iekšā, tad iegāju līdz..

Dievnamā ir varena celtne, no ārpuses gan laika zoba diezgan deldēta, bet telpas iekšpusē loti glīti restaurētas un uzturētas, ar skaistu altārgleznu un kokgriezumos veidotu altāri. Baznīcā vajadzēja sākties dievkalpojumam un ļaužu pieplūdums bija liels, vismaz 600 cilvēku. Man piesēdās blakus kāds no baznīcas darbiniekiem, jauns cilvēks, un, jau pa gabalu redzēdams, ka esmu tūrists sāka sarunu angļu valodā. Atbildēju vāciski, un tā kā viņš prata arī šo valodu, tad brīdi aprunājāmies. Viņš teica, ka šī esot viņu stiprākā draudze, un dievkalpojumi notiekot vismaz reizi mēnesī. Arī tūristi labprāt apmeklējot baznīcu, un turpat līdzās redzējām daŗas somu ģimenes. Beidzot viņš man novēlēja patīkamu uzkavēšanos. Ja es atbraucot vēl kādreiz uz Tallinu lai atnākot atkal. Viņam daži radi dzīvojot Zviedrijā, bet nekādi nevarot tos apciemot. Krievi liedzot izbraukšanas atlauju.

Latviešu Nacionālais Fonds

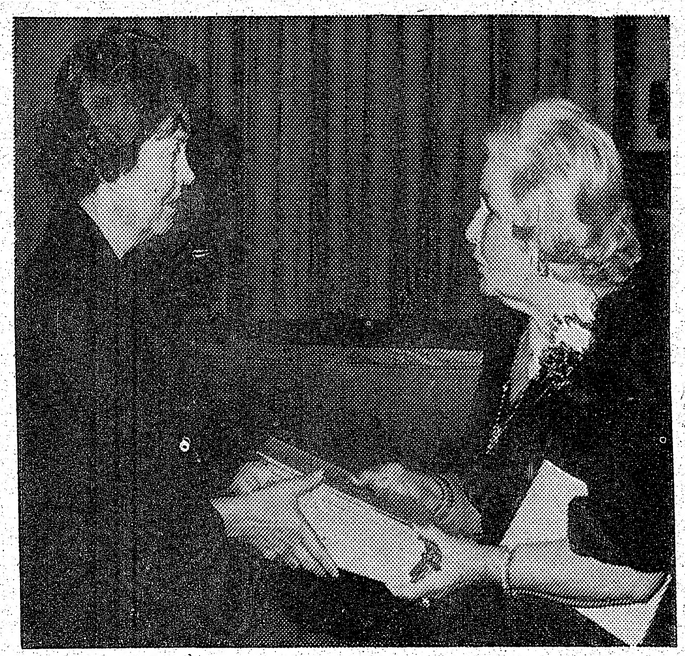

BSP prezidente Ņujorkā H. Ozoliņa BSP Kanadā 25 gadu jubilejā pasniedz prezidentei H. Arujai (pa kreisi) A. Rumpētera grāmatu Soviet agression against the Baltic States.

Foto: J. Kreilis

Pad. savienība ražos „izšķirīga trieciena" raķetes

ASV izlūkošanas iestādes domā, ka Pad. savienība nākošo 3—4 gadu laikā uzsāks izmēģināt un ražot jaunas, loti spēcīgas un precīzas raķetes, kas būšot spējīgas vienā tiecienā iznīcināt ASV raķešu bazes. Krievi jau vairākus gadus sekmīgi strādājot pie šīm „piektās paaudzes" raķetēm, kam „pirmais sitiens būs izšķirīgs" un kas tad aizstāšot pašreizējās krievu ICMB raķetes, kuŗam jau tagad esot laba precizitāte.

Pašreizējās ASV „trešās paaudzes' raķetes pazīstamas kā „Minuteman III" raķetes, bet nākošās — „MX raķetes" atrodas vēl pētījumu stāvoklī. Tās izmaksās gan vairāk par 30 bilj. dol.; bet tad tās arī pārsniegs krievu raķešu kapacitāti (MX raketes novirze no 6000 jūdžu attāla mērķa nepārsniegs 100 pēdas).

Padomju savienības rosība pēc jaunām, iedarbīgākām raķetēm liecina, ka tā cenšas nodrošināt sev virsroku nākošajā pasaules karā. Maskavieši tās jau nu gan neražo pašaizsardzībai „pret imperiālistisko kapitālistu uzbrukumiem", nedz arī pasaules miera nodrošināšanai.

Vgs

MILVOKI

● Milvoku akadēmisko organizāciju rīkoto Latvijas universitātes 58 gadu dibināšanas aktu Latviešu namā ar uzrunu ievadīja Viskonsinas korporāciju kopas seniors P. Pelčs. Mūzībā aizgājušo akadēmiskās saimes locekļu pieminai E. Ritsiks uz klavierēm atskaņoja Integer vitae, Akadēmisko runu teica prof. Dr. Gundega Reinfelde-Miče'e no Čikagas, par tematu: "Latviešu sabiedrības pastāvēšanai nepieciešamie abstrāktie jēdzieni". Viņa norādīja, ka tie latvieši, kas ieguvuši akadēmisko izglītību, ir zināmā veidā parādnieki latviešu tautai un tiem jāatrod ceļš, kā šo parādu nolīdzināt. Runātājai pateicās Studenšu korporāciju Milvoku kopas seniore Olga Strazdiņa. Sarīkojuma beigās nodziedāja Gaudeamus.

V. J.

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss, ...

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

LATVIAN MUSIC

Jaunieskaņotā LP49

Dzīves ratiņš

ar Alfrēda Vintera 12 dziesmām nebeigs vien griezties, jo nevienam negribēsies to apstādināt.

Latviešu nama Toronto

GADASVĒTKI

svētdien, 30. okt., pl. 4.30 pēcp.

Sarīkojumu kuplinās **vīru koris Viesturs**

Diriģents Jānis Barušs

Pēc programmas saviesīga dzīve — Pilna bufete

Sarīkojuma laikā notiks dāmu komitejas LOTERIJA

Veidojama dzīva draudze

PAREDZĒTI 900 SV. JĀŅA DRAUDZES LOCEKĻU APMEKLĒJUMI

Toronto Sv. Jāņa draudzes darbinieki un darbinieces iesaistās vienreizējā visu draudzes locekļu apmeklējumu projektā, kas sāksies 30. oktobrī, Ticības atjaunošanas svētkos, bet beigsies apm. svētku nedēļu laikā.

Kā paskaidro šī projekta koordinācijas komiteja (K. Radziņš, G. Reinfelds, V. Kalniņš un A. Černavskis), draudzes sarakstos ir ap 700 atsevišķu draudzes locekļu vai ģimeņu ar dzīves vietu Toronto vai tās tuvākā apkārtnē, bet apm. 200 ir ar adresēm ārpus Toronto. Projektā paredzēts iesaistīt ap 70 apmeklētāju, kas draudzes locekļus apmeklēs savā rajonā.

Projekta iemesli un mērķi ir: noskaidrot pašreizējo draudzes locekļu skaitu un sastāvu, iepazīties un uzklausīt viņu domas, kā arī sniegt informāciju par draudzes mērķiem un darbības veidiem. Vēlams, lai draudzes locekļi izsaka savas domas. Saņemtos ierosinājumus virzīs tālāk. Apmeklējumos pateiksies par līdzšinējo atbalstu un aicinās veidot dzīvu draudzi nākotnē.

12. decembrī paiet 29. gadi, kopš Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudze dibināta. Tās ilggadējais mācītājs bija archibīskaps A. Lūsis, bet pēdējos četrus gadus — māc. J. Gaide.

—ig—

Šķīrās no mums un aizgāja Dieva mierā

Arnolds Rencis

dzimis 1903. gada 15. janvārī,
miris 1977. gada 24. oktobrī

Dzied tālā dārzā putns,
Tas tevi vārdā sauc;
Tas paņem tavu sirdi
Un tālu projām trauc.

Z. Lazda.

Ar mīlestību atminēsies
sieva, meita, mazmeita un radi Amerikā

Gādājiet, lai šinis Ziemas svētkos jūsu svētku saiņi pienāktu laikus.

Nesarūgtiniet savus radus un draugus aizjūras zemēs.

Drošības dēļ pārbaudiet, lai saiņi būtu labi ietīti un nosvērti. Rakstiet adresi skaidri salasāmu vismaz uz saiņa divām pusēm. Neaizmirstiet uzrādīt pasta kodu nosūtītāja adresē. Pārbaudiet pastā, vai jūsu sūtījums ir pareizi apmaksāts Nosūtiet laikus.

Pēdējais datums aizjūras sūtījumiem ir šāds:

Vieta	Vēstules (ieskaitot aizlīmētus apsveikumus	Iespiedumdarbi u.c., ieskaitot neaizlīmētus apsveikumus)		Pasta saiņi	
		Pa gaisa pastu	Pa parasto pastu	Pa gaisa pastu	Pa parasto pastu
Lielbritaniju un Ziemeļīriju	13. dec.	13. dec.	24. nov.	8. dec.	10. nov.
Īriju	13. dec.	13. dec.	24. nov.	8. dec.	10. nov.
Eiropu	8. dec.	8. dec.	11. nov.	2. dec.	21. okt.
Argentīnu un Paragvaju	8. dec.	8. dec.	20. okt.	1. dec.	20. okt.
Kuba	2. dec.	2. dec.	14. okt.	25. nov.	14. okt.
Haiti un ziemeļu Antiļu salām	2. dec.	2. dec.	6. okt.	25. nov.	6. okt.
Centrāl un Dienvidameriku un Rietumindiju	8. dec.	8. dec.	10. nov.	2. dec.	21. okt.
	8. dec.	8. dec.	4. nov.	25. nov.	13. okt.
Āfriku	8. dec.	8. dec.	10. nov.	25. nov.	14. okt.
Āziju					
Pacifika okeana salām, Austrāliju un Jaunzēlandi	8. dec.	8. dec.	4. nov.	25. nov.	14. okt.

Pēdējais datums svētku sūtījumu nosūtīšanai Kanadas adresātiem ir 13. dec. (ārpus vietējā pasta rajona), 17. dec. (vietējā pasta rajonā)

(52. turpinājums)

Tur no Šverīnas bija ieradusies arī Lūcija un bēgļu pārpildītajā pilsētā pirmo apmešanās vietu atradusi skolas jumta telpās, starp smilšu kastēm un ūdens mucām, kas tur bija saliktas ugunsdzēsības vajadzībām, ja uzlidojuma laikā ēka sāktu degt. Vai tas būtu ko līdzējis, ja angļu bumba tiešām būtu skolu trāpījusi, par to nebija pārliecināti paši pretgaisa aizsardzības veči un mazgadīgie zēni. Nu šis jautājums nevienu vairs nenodarbināja, jo karš bija beidzies līdz ar Lūcijas Vāveres ienākšanu pilsētā.

Pie smilšu kastēm un ūdens mucām naktī piestāja vīrieši, kas bija slinki nokāpt stāvu zemāk un uzmeklēt durvis ar divām nullēm. Rītos sievas pie tām pašām mucām un smilšu kastēm pamazgāja un paberza savus, kaut kur ceļā uzlasītos karavīru ēdienu katliņus un steidzās skolas sētā pēc melnās vācu „erzackafijas".

Pēc nogurdinošā ceļojuma un daudzajiem uztraukumiem, jo angļu un amerikāņu lidotāji šāva uz visiem, kas pa ceļiem kustējās, uz cietās grīdas, kuru klāja tikai plāna salmu kārtiņa, varēja lieliski atpūsties. Lūcijai vienā pusē gulēja kāds pavecāks Zemgales lauksaimnieks, kuŗa ģimene bija palikusi pie krieviem, bet otrā pusē invalids, kuŗa kāju bja norāvusi krievu mīna. Lūcija nelaimīgajam karavīram, kas bija sadabūjis kādas privātas drēbes un atkūlies uz Liepeku no Putlosas gūstekņu nometnes, piedāvāja pusi no savas vienīgās segas. Tā viņu kopdzīves gaitas sākās un nepārtraukti turpinājās trīsdesmit gadu.

Atminoties šo iepazīšanos, Lūcijai tagad iesāpējās sirds, ka ļāvusi savu svešniecības laika līdzgaitnieku sadedzināt. Būtu labāk ierakusi šejienes latviešu kapos mīkstajā zemē. Nu bija atlikusi tikai urna, ar mazu čupiņu pelnu pašā dibenā. Viņa pat šaubījās, vai tie ir īstie? Varbūt dedzinātājiem bija vienalga, kur tos pagrāba? Lūcija gan nevēlējās, lai vinu sadedzinātu krāsnī. Ja jau lemta iznīcībai, tad labāk iznīkt lēnām. Kauli un zobi uzglabājoties daudzus gadu desmitus, pat simtus, bet mati nekad nesatrūdot. Nē, to gan Lūcija nevēlējās, lai ar viņas miesām piesārņotu pilsētas gaisu! Vecais invalids bija sadedzināts kā kāds ļauns burvis...

Burvis nu arvien biežāk nāca naktīs Lūciju traucēt. Savā pilsētas mājā viņa vēl kaut kā varēja rast mieru, bet nevarēja iedomāties naktis pārlaist savā vasarnīcā, kur bija staigājusi nāve. Kamēr vecais miris, Lūcija vasarnīcā nebija rādījusies. Ja īpašumu ilgi atstās savam liktenim, tas aizies bojā, tāpat kā vecais kaŗa invalids. Māja bija vienmēr kopjama, sevišķi mitrajā ezermalā, kur laika zobs bija sevišķi ass. Tas jau jumtā vietvietām bija izgrauzis caurumus, ka ūdens bieži pilēja tieši Lūcijas gultā, kopš viņa ar veco vairs kopā negulēja.

Lūcija atminējās Pastalnieku. Tas viņai šad un tad bija licies palīdzīgs. Lai nu pasniedz palīdzīgu roku arī grūtajā brīdī. Kādu laiku viņu starpā gan bija iejaukusies Priedulene, bet kopš Priedulim atvērušās acis un tam uzlikti tikpat kā ragi, Pastalnieks pret savu sekretāri bija manāmi atsalis. Tagad būtu īstais laiks parunāties, lai parāda arī savas labās īpašības.

Kad Lūcija izstāstīja savas bēdas un vedināja Pastalnieku uz ezermalu, kur mājai uzbrucis laika zobs, tas nemaz nelikās sajūsmināts. Viņš vienaldzīgi satvēra Lūciju aiz elkoņa un aicināja iebaudīt pāris stingros. Lūcija gan sagaidīja, ka Pastalnieks tai izrādīs lielāku interesi, bet laikam bija tik atturīgs tādēļ, ka viņai sēru laiks tikko labi iesācies. Nebija pieklājīgi bēdu sagrauztai atraitnei izrādīt kādas siltākas jūtas, lai gan nebija bijusi likumīga sieva, bet Dieva likumi ir citādi nekā pašu cilvēku izgudrotie.

„Būs jāņem līdz kāds ēdamais, diezin, kad atpakaļ tiksim," Pastalnieks beidzot piekāpās. „Ezermalā un svaigā gaisā ēstgriba kā zirgam," viņš vēl mēģināja Lūciju sabiedēt, zinādams, cik viņa pieķērusies mantai.

Lūcija lielīgi pavēra somu: „Paskaties, lūk, latviešu desas, poļu gurķi, igauņu maize, vācu šķiņķis, portugaļu zardīnes, dānu šprotes, Rīga style, norvēģu siļķes, holandiešu sīpoli, Šveices siers, zviedru sausiņi"...

Lūcija tiešām šoreiz nebija skopojusies. Tas likās aizdomīgi, bet Pastalnieks, kas bija liels izēdājs, sevišķi par cita naudu, dažreiz varēja lēkt uz ecešām, ja vēderam tiek kāds labums. No savas puses viņš iebāza Lūcijas somā vēl pudeli viskija. Vodku Lūcija labprāt nedzēra. Atgādinot krievus. Pa ceļam viņš vēl nopirka dažas pudeles zeltera un pie benzīna pildītavas plastikas maisiņu ar ledu.

Lūcija gan ieminējās, ka viņas vasaras mājā ledus skapis darbojoties teicami, lai velti netērējoties, bet Pastalnieks tikai atmeta ar roku: „Ko nu par tādiem niekiem!"

„Bet tie taču tev ir lieli izdevumi," Lūcija iebilda.

„Par to neraizējies, norakstīšu no dienesta braucienu izdevumiem," Pastalnieks pašapzinīgi paskaidroja. „Mūsu biedrības kultūras veicināšanas fondā uzkrājušās lielas summas."

Dzejniecei pret kultūras veicināšanu, protams, nebija nekādu iebildumu, un viņa Pastalniekam laipni uzsmaidīja.

Auto viegli slīdēja pa asfaltēto lielceļu. Lūcija jūsmoja par vasaras dabu. Viņa vēlējās arī mūziku. No auto AM radio atskanēja kāds mīlas duets. Lūcija priecājās un pievirzījās uz sēdekļa Pastalniekam tuvāk. „Man liekas, ka noskatos jaunu skaņu filmu," viņa teica, klausīdamās saldi sērīgo dziedāšanu un vērodama garām slīdošās lauku ainavas.

„Katrai filmai ir arī beigas," Pastalnieks domīgi teica.

„Kādas beigas tu paredzi?"

„Noskatīsimies filmu līdz galam," Pastalnieks izvairījās.

(Turpinājums sekos)

Marēna

GŪSTEKŅI

Veikalā, stikla sprostā,
Divi koši putni skumst;
Tos ikdienas sveicināt eju
Pirms pēdējās gaismas tumst.

Acīm miglainām, tukšām,
Raugās tie svešā tālē,
Un mākslīgo uguņu blāzmā
Jau košās spalvas bālē.

Vai sapņo tie par zemi,
Kur dienvidu saule līst?
Jeb dzimuši ziemeļu gūstā,
Un plašumu nepazīst?

Varbūt, ka reizēm klusi
Tie sērīgu dziesmu dzied,
Ko biezajās krātiņa sienas
Liedz pūlim, kas gaŗām iet.

Un trulu ļaužu masa
Ar ziņkāri vēro tos.
Kā drīkstēja nocenot putnus,
Kas brīvību iemieso?

Edvarts Tūters

...ZINIES

Liec kvēlot būtnei savai —
Kļūsti gaišs it kā stars;
Novārtā pamet, kas sirdi
Veldzes negūs tam gars.

Neguvis veldzes nonīkst
Gars kā zāle un zieds.
Zinies, tik liesmās top zobens—
Ass un cirtienam vieds.

Valentīne Hermane

ATZĪŠANĀS

Saudzīgi glāstošas rokas,
Mierpilnais, saprotošs smaids,
Kā lai es atraujos tevis
Zinot, cik mīļš kļuvi man?

Spīta un lepnuma bruņas
Citiem var noslēpt, ne sev,
Cik vientuļš, cik nespēcīgs esi
Ikdienas grūtumos viens.

Neprasi atļauju mīlēt,
Vārdi daudz ko var slēpt.
Ieklausies klusumā,
iegrimsti skatā,
Tie vienīgie taisnību nenoliegs.

Alma Richtere

DIEVA KALPS

Tu Dieva darbā saules stars,
Kas silda, audzē — saudzē...

Īsts Dieva kalpa šķēps ir ass,
Viņš droši cērt, kur
ērkšķu mežs,
No tumsas izceļ gaismas ziedus,
Lai gaismo Dieva pagalmus.
No pagātnes viņš ieaug
tagadnē,
Un vienmēr tautas
sarežģītā dzīvē
Sniedz dievišķīgā gara
spēka balstu!

RELIĢISKĀ DZĪVE

SARGS

"Tevi, cilvēka bērns, es esmu izredzējis par sargu Israēla namam, lai tu, ja tu saņemsi kādu vārdu no manas mutes, tos brīdini manā vārdā"

Ecēchiēla 33,7.

Rakstniekam R. Blaumanim ir balāde "Talavas taurētājs." Tajā autors runā par sargu slaidas egles galā, kas naktī ir nomodā un modri klausās un vēro, vai ķēniņa Miervalža pilij un ļaudīm netuvojas ienaidnieks. Kad ienaidnieks tuvojas un mēģina sargu pierunāt, solīdams viņam bagātu atlīdzību, lai sargs nepūš tauri un nebrīdina Miervaldi, sargs paliek uzticīgs pienākumam, ar spēku pūš tauri, modina Miervaldi ar ļaudīm, tos izglābj, bet pats mirst. Uzticīgs sargs, uzticīgs līdz nāvei!

Arī mūsu izvēlētais teksts runā par sargu un sargāšanu, kas zīmējas uz mums: "Tevi, cilvēka bārns, es esmu izredzējis par sargu Izraēļa namam." "Kas tad mums jāsarga? Jāsarga pašiem sevi, savu baznīcu, savu draudzi, savu ticību, savu kristīgo morāli.

Mūsu ticība Dievam un Jēzum Kristum kā Kungam un Pestītājam, Viņa evaņģelijs, mūsu baznīca un viņas mācība šodien ir apdraudēta. Apustulis Pēteris mūs brīdina:

"Esiet skaidrā prātā, esiet modrīgi. Jūsu pretinieks, velns, staigā apkārt kā lauva rūkdams un meklē, ko tas varētu aprīt" / 1. Pēteŗa vēst. 5,8.

Mūsu pretinieki šodien nedraud ar ieročiem, lielgabaliem vai šautenēm, bet ar drukāto vārdu, radio raidījumiem, televiziju, filmām "jaunās morāles", "zinātnes" un "modernisma" vārdā, sēdami šaubas un neticību mūsu aprindās. Tādēļ apustulis Pāvils mudina Korintas draudzes loceklus neielaisties vienaldzībā un kūtrībā, bet:

"Esiet modri, stāviet ticībā, turieties kā vīri, esiet stipri" — / 1. vēst. korintiešiem 16:13. Arī pats Kungs Kristus mūs mudina uz modrību:

"Esiet modrīgi un lūdziet Dievu, ka jūs neiekrītat kārdināšanā"

Mateja ev. 26,41.

Pie sarga modrības pieder būt pašam apbruņotam ar tiem Dieva ieročiem, kas atsit ļaunā buļtas un nepadodas tam. Kas nav ar šiem Dieva ieročiem neapbruņojušies tie kļūst vāji un krīt ļaunajam par upuri Apustulis Pāvils saka:

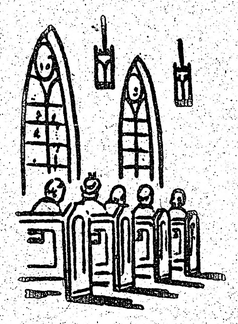

"Tālēļ jūsu starpā ir daudz vāju un neveselu un diezgan daudz ir miruši" — 1. vēst. korintiešiem 11:30

Kas tad ir šie modrā sarga ieroči? Apustulis Pāvils un citi apustuļi pie tiem pieskaita: Dieva vārdu, lūgšanu, aizlūgšanu, evaņģeliju, Svēto Garu un tā tālāk, citiem sakot: dievkalpojums, Dieva vārda (bībeles) lasīšana un studēšana, lūgšanas, sakraments. Ja mēs tos neļietojam, mēs sevi atveŗam dažādām ļaunām ietekmēm, klūstam vāji un topam ļaunā upuŗi. Tad nav nekāds brīnums, ka par daudziem kristiešiem varam teikt:

"Tev tas vārds ir, ka tu dzīvo, bet tu esi kā miris"

Jāņa par. grām. 3:1.

No modra sarga arī sagaida uzticību, jo vienīgi uzticīgs sargs ir nozīmīgs un vērtīgs. Uzticību Dievam un Jēzum Kristum mēs visi esam solījuši savā iesvētes dienā. Bet kas ar daudziem ir noticis? Trimdā ir daudz latviešu, kas ir pagriezuši savu muguru ir Dievam, ir Jēzum Kristum, ir savai baznīcai un tautai. Apmainījuši savu kristīgo mācību un morāli pret maldu mācībām un "jaunās morāles" principiem, kas ir krasā pretstatā pret kristīgo morāli un kristieša dzīves veidu. Pie uzticīga sarga stājas pieder uzticība līdz nāvei, jo tādam vien ir apsolīts muzīgās dzivības vainags,

"Esi uzticīgs līdz nāvei, tad es tev došu dzīvības vainagu"

Jāņa atkl. grām. 2,10.

Uzticīgs un modrs sargs ir arī brīdinātājs, kad tuvojas briesmas. Savu brāļu un māsu sargs, ja tie nomaldās no kristīgās ticības normām un morāles principiem. Pasaule to parasti uzskata par iejaukšanos cita darīšanās, bet Dieva vārds teic gluži pretējo. Brīdinājums nav jāizdara farizeja augstprātībā, bet grēcinieka mīlestībā. Jēzus Kristus pestīšanas un glābšanas garā, tā pasargājot savu brāli no ļauniem ceļiem un kristietim nepiedienīga dzīves veida.

Domāsim par to, ka Dievs mūs ikvienu izredzējis par sargu. Sargāsim paši sevi un citus. Būsim modrīgi, uzticīgi un brīdinātāji, kad un kur briesmas draud tam svētajam mantojumam, ko Dievs mums uzticējis:

"Glabā skaisto, uzticēto mantu ar Svētā Gara palīdzību, kas mīt mūsos" 2. vēst. Timotejam 1,4.

Turi draudzes svētumu, cīnies, ja tev grib to laupīt; kas grib mantot dzīvību, nedrīkst cīņā sevi taupīt. Lai še zūd un mainās viss, kronis mirdz tev debesīs.

E. L.

Slava

Jēzus staigāja pa visu Galileju, mācīdams sinagogās, sludinādams evaņģeliju un dziedinādams visas slimības un sērgas tautā. Un Viņa slava izpaudās pa visu Siriju.

Mat. ev. 4.23, 24a.

Trejādi Jēzus iegūst ievērību ļaužu acīs — mācīdams sinagogās, sludinādams dievvalstības tuvumu un dziedinādams visas slimības un sērgas tautā." Viņš māca „ne kā rakstu mācītāji, bet kā tāds, kam vara"; Viņš apliecina, ka Viņā ir piepildītas tautas ilgas un cerības, ka "šodien .... raksts ir piepildīts". Un zem Viņa mīlestības pilnā skata un rokas pieskāriena apklust dvēseles un miesas sāpes.

Viņa ierašanās un darbība satrauc prātus, saviļņo sirdis un cilvēki jūt — sācies jauns laikmets. Viņa vārda slava iet pāri šaurajām paša pilsētas un valsts robežām.

Jēzus slavas nemeklēja. Tā bija Viņa darbības dabiskas sekas, jo "pilsēta. kas stāv kalnā, nevar būt apslēpta". Šai zinā Viņa stāja un rīcība bija diametrāli pretēja mūsu g.s. uzskatam — slavu un popularitāti par katru cenu! Slavas meklēšana kļuvusi par kultu, labu vai ļaunu; galvenais — lai runā, lai neaizmirst.

Slava var cilvēku celt, bet ari gremdēt. Slavināšana iezīžas smadzenēs, izslēdz paškritiku, liek dzīvot tukšu iedomu pasaulē, notrulina skatu.

Pelnīta slava uzliek pienākumus. Kam daudz dots, no tā daudz prasa.

Kāda ir mūsu slava?

Ir patīkami, ja tā laba, bet svarīgākais, lai tā būtu patiesa un lai tā liecinātu, ka esam turpinājuši Kristus darbu: mācījuši dievišķās patiesības, sludinājuši Viņa valstības tuvumu un rūpējušies par tiem, ko Viņš saucis par saviem "mazajiem brāļiem".

Necentīsimies pēc slavas, bet — pienākuma veikšanas, un dosim slavu — mūsu Dievam pateicībā, ka Viņš mums devis iespēju strādāt!

Prāv. A. Voitkus

Es saucu no visas sirds, paklausi mani, ak Kungs, es turēšu Tavus likumus!

Es piesaucu Tevi, palīdzi man! Es turēšu Tavas liecības!

Ar mazu gaismiņu es nāku, pēc palīga saukdams; es paļauj os uz Tavu vārdu.

Manas acis mostas agri, vēl pirms sardzes maiņas, lai pārdomātu Tavus vārdus.

Klausi manu balsi, Kungs, pēc savas žēlastības, iedves man jaunu dzīvību un atspirdzini mani pēc saviem noteikumiem!

Psalmi, 119,145 — 149

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

30. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļā mecosoprāns Ž. Vītola.

6. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Saulaines vasaras nometnes pārrunas.

13. novembrī pl. 11 Varoņu atceres dievkalpojums. Mūzikālā daļā baritons Alberts Vītols.

18. novembrī p-. 19.30 Latvijas neatkarības dienas atceres dievkalpojums visām draudzēm Sv. Andreja baznīcā.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743. Biroja stundas trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Ticības jautājumu stundas — Ceturtdienu vakaros pl. 19 oktobrī — Sv. Jāņa baznīcā, novembrī — Sv. Andreja baznīcā. Vada māc. I. Gaide un J. Cālītis. Visi sirsnīgi aicināti!

30. oktobrī plī 15 Ticības atjaunošanas dievkalpojums ar dievgaldu, Draudzes koris. — Pirms dievkalpojuma pl. 14 jauniešu sanāksme (no 14 — 16 g. v.). Pēc dievkalpojuma sidrabeniešu pilnsapulce.

6. novembrī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

6. novembrī pl. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Gaujas (14.) gaidu vienības rīkotie Mārtiņi (uzvedums, sakņu galds, silti un auksti ēdieni, u. c.)

13. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Māc. Ā. Čops.

13. novembrī Koncertapvienības rīkotais Bruno Skultes simfoniskās poēmas — mistērijas DAUGAVA uzvedums Apvienotais Ņujorkas latv. un Rotas koris, diriģents Andrejs Jansons.

18. novembrī pl. 19.30 Latvijas neatkarības dienas atceres dievkalpojums, kopīgs visām Toronto draudzēm. Draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

30. oktobrī pl. 13 Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Dziedās Viestura koris. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs baznīcas zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

6. novembrī pl. 15 26. gadasvētki. Viesis māc. V. Landmanis no Čikagas. Piedalās soprāni Vilma Landmane un Marta Čakare, kā arī Čikagas un Toronto draudzes koris dir. A. Purva un R. Kalnmaļa vadībā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18. Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

30. oktobrī pl. 10.30 no rīta — bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase. Pl. 11 — Reformācijas svētku dievkalpojums.

6. novembrī pl. 10.30 — bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3433 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

30. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums pl. 16. Pēc tam draudzes pēcpusdiena. Mācītājs runās par charismatiskajām kustībām (Sv. Gara izraisītām kustībām).

6. novembrī pl. 14 dievkalpojums.

13. novembrī mācītājs kalpo Soo draudzē.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, treidienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

JAUNAS GRĀMATAS

Jānis Rudzītis — Raksti	$40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	$15.50
A. Bīlmanis — A History of Latvia	$25.50
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977	$2.00
Vija Spekke — Rāvējs un Mieriņš	$5.00
A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.	$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā	$9.00
V. Mobergs — Zaldāts ar salauztu šauteni	$8.00
Alf. Dziļums — Plosti sēklī	$ 7.50
G. Janovskis — Kaijas kliedz vētru, rom.	$ 8.50
A. Michelsons — Gambija, rom.	$ 7.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

228-6950
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.

sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$25.—
☐ 6 mēnešiem	$13.00
☐ 3 mēnešiem	$ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārdā

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

EAGLE'S NEST

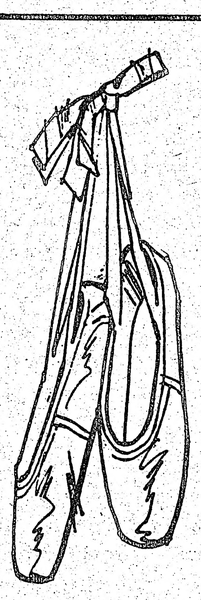

ALDA LIGITA HENIŠS

KLASISKĀ BALETA SKOLA

Uzsāk 1977.-78. gada sezonu
17. oktobrī Sv. Jāņa baznīcas telpās
Toronto

INFORMĀCIJAI ZVANĪT
242-4277
ALDA L. HENIŠS
MEMBER—CANADIAN DANCE TEACHER'S ASSOC.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 8.00 vakarā

Māra Gugāns-Lūsis

Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

1977. gada izpārdošana

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

Ziemeļnieka jubileja

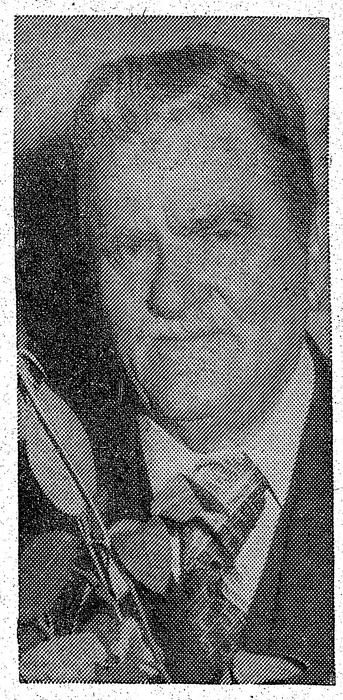

LKOK kpt. Arturs Vītoliņš

Pēdējais vēsturisko Cēsu kauju veterāns, Kanadā dzīvojošais LKOK kpt. Arturs Vītoliņš 4. novembrī ieiet devītā gadu desmitā. Toronto senioru pasniegtās trīs sārtas rozes simbolizē viņa brīvprātīgās cīņas par Latviju trijos karos.

Jubilāra dienesta gaitu sarakstā lasāms, ka cīņas par latvju zemi viņš brīvprātīgi sācis jau Tīreļpurvā, tās turpinādams atbrīvošanas un Otrā pasaules kara, un to skaits nav mazs. Šeit minēšu tikai vienu, viņa visgrūtāko un nozīmīgāko cīņu — uzvaru. 1919. g. 9. apr. agrā rītā stundā Ziemelvidzemē, iepretī Korvas stacijai, pāri par pārplūdušo Melnupi pilnā kaujas ietērpā pie igauņu brīvības cīnītāju bruņotā vilciena Arturs Vītolinš pārveda 5. sarkanarmijas strēlnieku pulka viņam pakļauto otro rotu, tādējādi viens pats pieveicot 200 pretinieka karavīru. Šāds notikums ir vienīgais Latvijas atbrīvošanas cīņu vēsturē. Tas plaši aprakstīts igauņu presē un laikrakstā Līdums, kas toreiz iznāca Valkā. Iespiests žurnālā Lāčplēsis.

Jau pēc dažām dienām Tērbatā jaunformējamā 2. Cēsu kājnieku pulka komandieris plk. ltn. K. Berkis uzdeva vltn Vītoliņam formēt pulka sakaru rotu. Šīs rotas kodols bija vairums viņa paša pārvestie bijušie sarkanie strēlnieki. 2. Cēsu kājnieku pulka rindās, sakaru komandas priekšgalā, jubilārs pārsoloja visu latvju zemi, no Tērbatas Igaunijā līdz Pirmsātu muižai Lietuvā.

Par varonību Cešu kaujās un cīņās pret Bermonta — Avalova karaspēku A. Vītoliņš apbalvots ar Lāčplēša un Triju zvaigžņu ordeņiem un dažām medaļām. Par varonību cīņās pret Bermonta karaspēku ar Lāčplēsā kara ordeni apbalvots arī viņa rotas virsseržants un septiņi karavīri. Kad ienaidnieks bija uzvarēts, vltn. Vītoliņu sūtīja uz jaunformējamo aviācijas skolu Rīgā, kur beidza lidotāju — novērotāju klasi. 1921. g. viņu demobilizēja un ieskaitīja rezervē kā kara lidotāju — novērotāju.

Jubilārs Kanadā ieceļoja 1953. g. jūlijā kopā ar dzīvesbiedri, 2 gadus nodzīvoja Sv. Katrīnās, pēc tam pārcēlās uz Toronto.

LKOK majors
Alberts Ameriks,
ziemeļnieks

Minsteres ģimnazijai . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

kandidāti — Arturs Liepkalns no ASV un Mārtiņš Zandbergs Vācijā. LCP locekļi izšķirās par Liepkalnu, jo viņš savā laikā Latvijā beidzis Jelgavas skolotāju institūtu, tāpēc labi prot latviski. Labas latviešu valodas zināšanas direktoram nepieciešamas.

LCP sēdē vecākās un jaunākās paaudzes pretišķības izraisīja 1976. g. sesijā pieņemtā rezolūcija, kas noraida sadarbošanos ar personām vai organizācijām, kas uztur sakarus ar Latvijas okupācijas varas iestādēm. Šo rezolūciju nosodīja Eiropas latviešu jaunatnes apvienības (ELJA) kongresā Anglijā. Tagadējais ELJA priekšsēdis ir LCP loceklis Ģ. Zēgners, kas, kopā ar dažiem jaunākiem LCP locekļiem iesniedza pieprasījumu šo rezolūciju atsaukt, jo tā esot „nedemokratiska" un tikai „sašķeļot" Vācijas latviešu saimi. Šo priekšlikumu noraidīja ar 14 balsīm, tātad tieši divām trešdaļām. Izraudzīja komisiju, kuŗai līdz 1978. g. sesijai jānoskaidro, vai Vācijā ir kāda organizācija, kas sadarbojas ar Latvijas okupācijas iestādēm, tāpat, cik ir tādu atsevišķu personu, kas šo sadarbību veicina un kā tās sadarbojas.

LCP savukārt nosodīja tanī pašā ELJA kongresā pieņemto rezolūciju par Minsteres latviešu ģimnaziju, kur it kā latviešu valodas un citu latvisko mācību priekšmetu līmenis būtu zems. Pārrunās noskaidrojās, ka tā nav patiesība, tāpēc pārmetums nevietā. Kritika vajadzīga, bet izteikta nevietā var būt graujoša. Pārrunās arī radās viedoklis, ka par skolotājiem nevar pieņemt tādas personas, kas brauc uz Austrumberlīni satikties ar Rīgas sakaru komitejas pārstāvjiem, vai uz vasaras kursiem Rīgā.

Sēdē piedalījās 19 LCP locekļi, diviem neesot klāt, kā arī biedru veicinātāju organizāciju pārstāvji, kuŗiem ir līdzrunāšanas tiesības, bet nav balstiesību, pavisam ap 40 personu.

P. B.

Roberta Krūklīša grāmatnīca un izdevniecība GAUJA

P. O. Box 1594 East Lansing, Mich. 48823, U.S.A.

PIEDAVĀ

J. Gorsvāna noveles KRĀŠŅA UN BAGĀTA DZĪVE
Jānim Gorsvānam šī ir pirmā grāmata, bet viņš jau pazīstams no publikācijām periodikā. Šī grāmata apliecina viņu kā nobriedušu autoru. Pāris novelēs tvertas arī mūsdienu dzīves straujās dēkainības, pretrunas un liekulība.. Grāmatas cena $6.00

E. Birznieks - Upītis. Pastariņa dienas grāmata (Pastariņš mājā, Pastariņš skolā, Pastariņš dzīvē) $4.00

V. Urtāns. Senākie depozīti Latvijā. Rotas (Galvasrota, Kaklarotas, Rotadatas, Saktas, Piekariņi, Aproces, Gredzeni, apkalumi). Ieroči. Zirglietas. Darbarīki, Tērpu daļas u. c. $5.75

T. Suta. Romāns Suta. Monografija, reprodukciju albūms, 7 grāsu un 55 melnbaltās reprodukcijas $4.50

Arturs Apinis. Monografija, reprodukc. albūms. 10 krāsu un 71 melnbaltās reprodukcijas $4.50

No antīkvāra .....
Pāvils Gruzna. Dzīves teiksma. Noveles $1.50
Andrejs Pumpurs. Lāčplēsis. Tautas eps. $1.50

Samaksu iepriekš lūdzu nesūtīt, jo grāmatu krājumi ierobežoti.

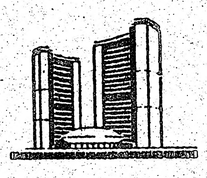

Toronto pilsētas paziņojums par standartlaika ievērošanu ar 1977. g. 30. oktobri

Pēc pilsētas valdes norādījuma bija izdots aicinājums iedzīvotājiem ievērot vasaras laiku no 24. aprīļa līdz 1977. g. 30. oktobrim. Tagad pilsoņi aicināti atgriezt atpakaļ pulksteņus par vienu stundu, plkst. 2 no rīta svētdien, 30. oktobrī.

DAVID CROMBIE,
pilsētas galva

Pēkšņi un negaidīti no mums šķīrās mūsu mīļā filistre

Astrida Ingrida Lasis

dzim. Janitens

dzimusi 1950. gada 18. jūnijā Sadberijā,
mirusi 1977. gada 8. oktobrī Toronto

Es, mūžīga esot, izgaistu,
Un izgaistot sniedzu mūžību . . .
(Rainis — Uguns un nakts)

Mīlestībā viņu piemin
Spīdolas konvents

Sadberijas nodaļas vanadze

Astrida Lasis

mirusi 1977. gada 8. oktobrī Toronto

DV Kanadā bēru fonds

Oskars Krastiņš

miris 1977. gada 23. augustā Mellužos
88 gadu vecumā.
Apbedīts Kurcigu dzimtas kapos Jaundubultos.

Par viņu sēro
sieva un draugi Latvijā
svainis ar ģimeni, bērnības draugi
un viņu bērni Kanadā

Mūsu atbrīvošanas cīņu līdzdalībnieks virsnieka vietnieks

Roberts Apinis

dzimis 1899. gada 6. februārī Grašu pagastā,
miris 1977. gada 15. oktobrī Mineapolē, U.S.A.

Zeme mīļotā, dārgā, jel dzirdi:
Burvis jauns skauda mājās man tikt,
Tagad nesu es dziestošu sirdi
Tev pie kājām uz altāŗa likt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Valmieras kājnieku pulka bijušie karavīri

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

pret mūsu lielo valstsvīru, pēdējo neatkarīgās Latvijas valsts prezidentu Dr. Kārli Ulmani, kas visu savu mūžu ziedojis vienam vienīgam mērķim — savai tautai un Latvijai. Viņš palika kopā ar savu tautu līdz pat savam moku ceļam.

Aleksandrs **Zaube** Čikagā

BAGĀTA NEDĒLAS NOGALE

Pateicības dienas gaŗajā nedēļas nogalē grupa latviešu no Toronto devās kopīgā izbraukumā autobusā uz Brāļu kapiem Katskiļos, lai piedalītos Kapu svētkos un urnu izvadīšanā. Izbraukumu vadīja Olģerts Griķis. Brāļu kapos dievkalpojumu nevarēja noturēt stiprā lietus dēļ, kādēļ tas notika Ņujorkas latviešu draudzes lauku īpašuma lielajā zālē. Uz skaisti dekorētā altāŗa bija novietotas urnas izvadei. Pirms dievkalpojuma Brāļu kapos iesvētīja Fr. Rusticana piemiņas plāksni savas saimes 39 locekļiem — komūnistu varas upuŗiem. Dievkalpojumu vadīja mācītāji Richards Zariņš un Fricis Ruperts. Mūzikālā daļā piedalījās Marta Ādama (sopráns), Alberts Cēliņš (bazūne) un Marga Millere-Grasmane (arpa). Zāle bija pārpildīta ar dievlūdzējiem. Kad lietus pārstāja, mēs devāmies skatīt rudens krāsām bagātos kalnus. Iegriezāmies arī ukraiņu katoļu baznīcā, ko tie paši uzbūvējuši. Mājup braucot, priecājām es par jauko dabu, kas visā krāšņumā mirdzēja rudens saules gaismā.

E. Mucenieks Sv. Katrīnās

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Īnāra un Arvids Tirums

Pēgazam . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

(Konektikata), Sarma Muižniece (Kalamazū) un Mārtiņš Grants (Čikaga).

Vairāk nekā simt atsaucīgo klausītāju ar aplausiem pateicās jaunajiem autoriem, kas neb'ja baidījušies kāpt pēgasam mugurā. Patika Māras Gulēnas, Sarma Muižnieces un Anitas Dzirnes darbi. Īpašu paldies jaunajiem dzejas draugiem teica dziesmu svētku padomes priekšsēdis Mārtiņš Štauvers, aicinot nepagurt savu centienu meklējumos.

Pēc jauno rakstnieku rīta tūlin sākās politiskais panelis, tad atvadas ar vēlējumiem redzēties nākamos Jaunatnes svētkos.

Dziesmu svētkos bija izdots arī īpašs, 80 lappušu Dziesmu svētku vadonis ar svētku moto: Svied savu dziesmu tālē, svied. Tajā ievietots svētku norišu programma ar Ročestras pilsētas karti un sarīkojumu vietu apzīmējumiem. Vadonī savas vēlmes bija izteicis Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dīnbergs, archibīskaps A. Lūsis, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, ALA valdes — J. Riekstiņš, LNAK valdes T. Kronbergs, ALJA valdes — Uldis Šīpols, Dienvidamerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes — G. Ģedulis, 6. vispārējo latviešu dziesmu svētku ASV padomes priekšsēdis J. Ansbergs, Jaunatnes dziesmu svētku padomes — M. Stauvers ar rīcības kom. priekšsēdi Annu Graudiņu. Vadoņa sakārtojumu bija veicis M. Štauvers, vāku zīmējis L. Kalniņš, bet svētku simbolu Irēne Aistrauta.

Bez tiešajiem dziesmu svētku sarīkojumiem notika arī Latviešu kreditsabiedrības sanāksme, Latviešu fonda pilnsapulce ar dzeju, tēju un pusdienām u.c.

Osvalds Kļavenieks

MONTREALA

● Plaujas svētkus Montrealas latviešu draudzē Tērvetē svinēja 2. oktobrī ar māc. A. Dūmiņa vadītu dievkalpojumu. Bērnu nometnes telpās piedalījās 50 dalībnieku. Par ērģelu mūzīku rūpējās Z. Gūtmanis. Tradicionālā maltītē ár tītara cepeti pulcējās tuvu pie 70. L. Cenne īsā uzrunā atcerējās, ka šogad Tērvetei aprit 20 gadi.

P. A.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRE
TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Divējāda jauna veida valsts aizņēmuma zīmes

LIELA IZVĒLE

Šogad valsts aizņēmuma zīmes jums piedāvā lielu izvēli. Ir jaunas valsts aizņēmuma zīmes ar kārtējiem procentiem, kas jums maksā procentus ik gadus. Ir arī jaunas procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes, kas iegulda jūsu procentus automatiski, pelnot procentus no jūsu procentiem.

DROŠIBA, TŪLITĒJA IZMAKSA UN LABA PEĻŅA

Abas jaunā veida valsts aizņēmuma zīmes ir paturējušas to pašu ērtību un drošību, kuŗu dēļ miljoniem kanadiešu tās izvēlējušies par iemīļotāko naudas ieguldījuma veidu vairāk nekā 31 gadu. Tas ir drošs ieguldījums. Tās var pārvērst skaidrā naudā katrā laikā. Un tās nes labus procentus gadu no gada.
Jaunās Kanadas valsts aizņēmuma zīmes ir datētas ar 1977. g. 1. novembri un ienes caurmērā 8.06 procentus gadā. Ikviena jauna valsts aizņēmuma zīme sākas ar 7 proc. pirmajā gadā un nes 8.25 proc. visos nākamajos astoņos gados.

VALSTS AIZŅĒMUMA ZĪMES AR KĀRTĒJIEM PROCENTIEM

Ja jūs vēlaties rēgulāru gadskārtēju ienākumu no sava ieguldījuma, jums labāk patiks jaunās kārtējo procentu valsts aizņēmuma zīmes, kas automatiski maksā procentus katru gadu 1. novembrī. Jums ir izvēle vai nu saņemt procentu maksu ar čeku vai to tieši iemaksājot jūsu kontos (chequing vai savings account). Jaunais tiešais noguldījuma veids ir jūsu pašu ērtības dēļ.

Jūs varat pirkt valsts aizņēmuma zīmes ar kārtējiem procentiem vērtībā par 300, 500, 1000 un 5000 dol. ikvienā bankā, kur jūs izdarāt bankas operācijas vai noguldāt.

PROCENTU PROCENTU VALSTS AIZŅĒMUMA ZĪMES

Ja jūs vēlaties, lai jūsu ieguldījumi pieaug vai arī vēlaties noguldīt

nākotnei vai pensijai, jūs izvēlēsities jaunā procentu procentu aizņēmuma zīmes. Pēc pirmā gada jūs pelnīsit 8.06 procentus par saviem procentiem gadā. Procenti par šīm valsts aizņēmuma zīmēm krājas un ir maksājami, vai nu iekasējot pirms termiņa vai termiņā.
Tabula rāda, kā 100 dol. valsts aizņēmuma zīme pieaug.

1. nov. Vērtība	1. nov. Vērtība
1978 g. $107.00	1983. g. $158.78
1979. g. $115.81	1984. g. $171.77
1980. g. $125.34	1985. g. $185.81
1981. g. $135.63	1986. g. $200.97
1982. g. $146.76	

Procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes var pirkt vai nu skaidrā naudā vai arī ar ikmēneša noguldījumiem ikvienā bankā, kur jūs izdarāt banku operācijas vai ieguldāt. Tās ir 100, 300, 500, 1000 un 5000 dol. vērtībā.

IZVĒLE IR JŪSU

Kā redzat, jaunās valsts aizņēmuma zīmes sagādā jums lielu izvēli — iegādājieties vai nu zīmes ar kārtējiem procentiem vai procentu procentu zīmes. Abēja veida zīmes var tagad iegādāties kopvērtībā līdz 15.000 dol. Tās apzināti gatavotas tā, lai vislabāk atbilstu jūsu krāšanas veidam. Izvēlieties tās, kas jums vislabāk piemērotas.

8.06%
Average Annual Interest to Maturity

Liela izvēle

KĀRTĒJO PROCENTU VAI PROCENTU PROCENTU

125 BROADVIEW AVE.

Daugavas Vanagu nams
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darba un laika 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, iegūstot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

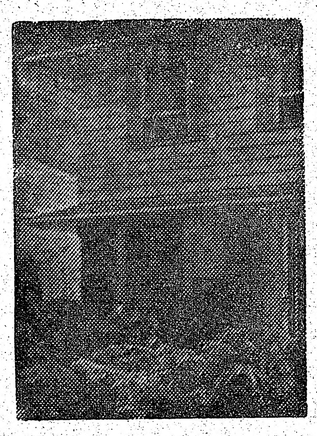

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2364 Īpašnieks Arturs Mūrs
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

RATAS
— ACU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.
Latviešiem atlaide.

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

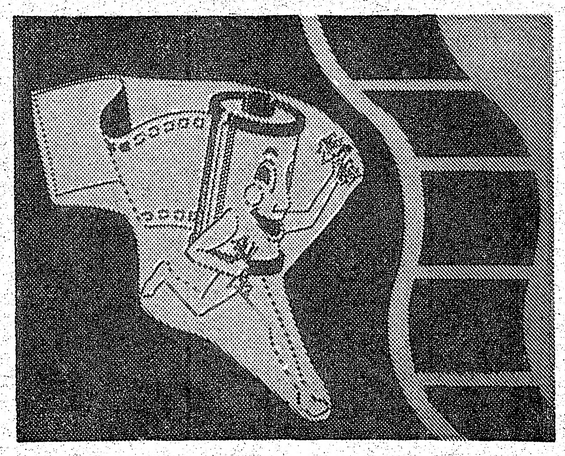

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1463, Toronto

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R·S· KANE Ltd·
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BILETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

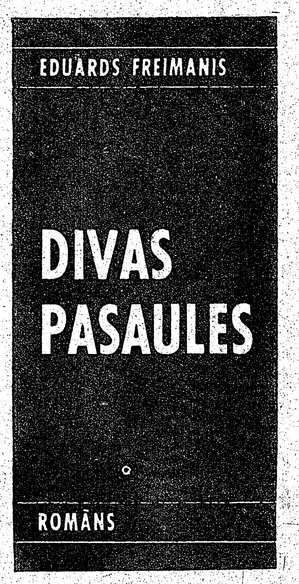

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Fraternitas Lataviensis basketbola vienības spēlētāji. Priekšā no kreisās: M. Kārkliņš, A. Ezers (vienības kapteinis) un A. Lagzdiņš, aizmugurē no kr. — A. Ozoliņš, I. Koškins, A. Siksna, U. Siksna, I. Kopštāls, U. Lagzdiņš un J. Ozoliņš.

Korporāciju basketbols

Latvijas korporāciju apvienības šī gada sacīkstēs basketbolā Toronto piedalījās Fraternitas Lataviensis un Beveronijas vienības. Pieteikusies bija arī Fr. Lettica no Ņujorkas, bet pēc vairāku spēlētāju atteikšanās braukt, pēdējā vakarā savu piedalīšanos atsauca. Tā izplānotā un izziņotā spēļu programma tika izjaukta. Daudzi skatītāji, kas bija nodomājuši apmeklēt finālspēles, ierādās par vēlu vai noskatījās tikai sacīkšu beigas, jo nebija vairs iespējams pārmaiņu izziņot.

Spēli atklāja un sportistus sveica G. Sukse, kas pārstāvēja Latv. korp. apvienības sporta komisijas priekšsēdi U. Grīviņu. Spēle bija augstvērtīga, pateicoties J. Daugavieša noteiktai tiesāšanai. Tā beidzās ar Fr. Lataviensis 72:53 uzvaru. Puslaika rezultāts bija 35:25 uzvarētāju labā. Vēl 4 minūtes pirms beigām rezultāts bija 58:51, tomēr pēdējās minūtēs beveroņiem neveicās un latvieši ieguva vēl 14 punktus, tā iegūstot uzvaru.

Uzvarētājiem punktus guva: U. Siksna — 18, Atis Ozoliņš — 11, J. Ozoliņš — 9, I. Kopštāls — 9, A. Siksna — 7, A. Ezers — 6, A. Lagzdiņš — 6, I. Koškins — 4, U. Lagzdiņš — 2, M. Kārkliņš.

Beveronijai punktus ieguva: I. Lāns 22, A. Burvikovs — 10, R. Brutāns — 8, I. Krūmiņš — 6, J. Ķivuls — 4, A. Spricenieks, — 2, J. Strautnieks — 1, E. Pētersons, E. Stots.

Pēc spēles notika vienību un spēlētāju apbalvošana. Latvijas korp. apvienības kausu basketbolam, ko 1966. g. bija dāvinājusi Lettgallia, Fr. Lataviensis vienības kapteinim A. Ezeram pasniedza H. Jeckalējs. Toronto Korporāciju kopas balvu Beveronijas vien. kapteinim L. Lānam pasniedza G. Sukse, visi spēlētāji saņēma Latv. korporāciju apvien. piemiņas medaļas.

Fr. Lataviensis vienība sastāv no Toronto apkārtnes spēlētājiem, kamēr vairums Beveronijas spēlētāju nāk no Ņujorkas apkārtnes.

Korporāciju sportā Fr. Lataviensis 1977. gads bijis ļoti sekmīgs, jo 4. septembrī ieguva Latv. korp. apvien. kausu volejbolā Milvokos sešu vienību turnīrā. Fr. Lataviensis sešnieks sīvā finālspēlē divos setos ar 15:10 un 15:12 pārspēja favorītu, Fr. Imantica vienību. Tā kā abi kausi tagad ir Fr. Lataviensis īpašumā, tad pēc Latv. korp. apvienības noteikumiem nākošās meistarsacīkstes basketbolā un volejbolā notiks Toronto pašreizējā meistara sarīkojumā. O. Kurcigs

Jaunumi preses ballē

Līdz Preses ballei Toronto vairs palikusi tikai viena nedēļa, jo 5. novembris jau pie durvīm, kad viss Latviešu nams būs aizņemts ar preses ļaudīm un viņu daudzajiem viesiem. Kā zināms, balles rīcībā būs visi trīs nama stāvi, no pagraba līdz jumtam! Šim lielajam sarīkojumam ar lielu skubu aun kājas arī daudz pārnovadnieku. Pēc daudziem gadiem atkal radusies izdevība pabūt vienu nakti preses ļaužu un mākslinieku sabiedrībā, jo jau ilgāku laiku Toronto izbeigušies arī iecienītie mākslinieku karnevāli. Šis tad nu būs šo abu agrāko lielo sarīkojumu apvienojums.

Aldas Henišas baleta studijas audzēkņi astoņu dejotāju sastāvā dejos visās trijās zālēs, katrā pa divām dejām. Tāpat visās zālēs programmu vadīs Juris Dzeguze. Ka viņš to iespēs, nevarētu būt šaubu.

Mūsu Juris nav jau pirmo reizi "ar pīpi uz jumta"! Arnolds Putniņš un Valija Lāma tēlos radio reportierus un lasīs arī vakara ziņas, kurā apmeklētāji dzirdēs jaunākos notikumus par balles norisi. Lai šie abi iemīlotie teātrinieki savās jaunajās lomās justos drošāki, rīkotāji vinus novietos augšējā zālē uz skatuves, pie kuŗas jau pieraduši gadiem ilgi. Ženija Vītola dziedās divās zālēs, pašā augšā un pagrabā, jo vidusceļu laikam nemīl iet. Dziedātāju pavadīs Astra Vītola.

Ballē ieradīsies arī trīs plāpīgās preses pīles — Maija Ķuze, Sarma Eglīte un Sandra Markitante. Viņas iepriecinās ar diviem jautriem uzvedumiem, tēlojot lauku plāpas un labākās sabiedrības plāpas Lonijas Vasarinas iestudējumā. Viņa kopā ar Maiju Kuzi tēlos arī jautru skeču. Protams, ieradīsies arī režisors Hugo Mike'sons ar savu populāro Ķenča lūgšanu. Starp autoriem jaunums būs "Trīs Kriši", to starpā divi ventini — Krišs Kepals un Kuražu Krišs no Dakotas. Parējie autori: Jānis Širmanis, Laima Kalniņa un Margarita Kovalevska. Birutas Senkēviča pakavēsies atminās par agrākajām preses ballēm Rīgā.

Lai gan viesi sadalīsies pa visām trim zālēm, tie varēs no savas zāles apmeklēt arī pārējās divas. Taču mūzikas dēļ kājas nebūs jālauza, jo tā skanēs visās zālēs. Varam jau tagad pavēstīt, ka augšējā zālē no pl. 21.30 spēlēs ukraiņu Dana orķestris, vidējā no pl. 19.30 — Jaunie Runči un apakšējā no pl. 20 — Arnolda Jansona deju mūzikas kapella. Balles polonēze noteikti sāksies pl. 20 un to vadīs baletdejotāja Alda Heniša. Polonēze izvīsies pa visiem trim nama stāviem. Tātad jāsaturas!

Ieejas zīmes pa lielākai daļai jau izpirktas, bet apakšējā zālē, kur galdiņi nebūs rezervēti, tās varēs iegūt vēl pēdējā minūtē pie kases un izvēlēties galdiņu pēc principa: "Kas pirmais nāk, pirmais maļ!" Rīkotāji lūdz aizrādīt, ka aizrunātās ieejas zīmes izpērkamas līdz 3. novembrim, lai nodrošinātu sev vietu vidējā vai augšējā stāva zālē, kur galdiņi rezervēti.

Rodas jautājums, kā ar balles beigām? Lauku zalumballēs rikotāji mēdza sludināties, ka beigas būs "pašās beigās". Preses balles rīkotāji tik nenoteikti nav un izpauž, ka tās būs pl. 1 pēc pusnakts. Taču miegu varēs vēl izgulēt atliku likām, jo nākošā dienā, 6. novembrī, Latviešu preses biedrības Kanadas kopas un J. Jaunsudrabiņa prozas balvas fonda rīkotā Jāņa Jaunsudrabiņa simtgade tajā pašā Latviešu namā sāksies tikai pl. 15. Ho-ho

LNAK priekšsēdis T. Kronbergs karalienes pusdienās

Anglijas karalienes Elizabetes un prinča Filipa viesošanās laikā Kanadā 17. oktobrī parlamenta ēkā Otavā bija rīkotas īpašas pusdienas. Confederation zālē piedalījās ap 200 lūgto viesu, kuŗu vidū bija arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs. No pārējiem baltiešiem karalienes pusdienās vēl bija ielūgti igauņu un lietuviešu centrālo organizāciju Kanadā vadītāji - U. Petersu un J. Simanavičs. Pēc pusdienām viesiem bija iespējams noklausīties karalienes sudraba jubilejas koncertu Civic centrā, kur no visām tautībām stāvēja tautu meitu ierinda savos nacionālajos tērpos; to vidū bija reprezentēti arī latvieši. Karaliene un princis Filips ar viņām apmainīja dažus vārdus, interesēdamies par tērpu valkātājām.

—tk—

Ligums . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Parakstāmais SALT nolīgums, ar kuŗu Kārters jau priekšlaikus sācis sev plūkt slavas laurus, patiesībā nebūs nekas cits kā nenozīmīga papīra lapa. Lielākā traģēdija būtu, ja amerikāņi no savas puses šo līgumu sāktu godīgi pildīt, kamēr Kremlis starplaikā, līdz Vašingtonas atmošanās dienai, turpinātu drudžaino bruņošanās akciju, kuŗas gala mērķis ir aizsteigties priekšā militārā plāksnē ASV un tās sabiedrotajiem.

Nav šaubu, ka tajā dienā, kad starptautiskā komūnisma sazvērnieku ideoloģiskais un materiālais atbalstītājs Kremlis būs aizsteidzies priekšā visai pārējai pasaulei, tās pakļaušana komūnisma varai tad vairs nebūs tikai slimīga utopija. Jau tagad Brežņems dižojas: „Visā pasaulē būs grūti atrast kādu stūrīti, kas nebūtu Pad. savienības interešu vai iespaida sfairā." Pašā Pad. savienībā sarkanās imperijas 259 milj. iedzīvotāju kaklakungs ir 14 vīru lielais politbirojs, kuŗā izšķirīgo vārdu saka nekronētais cars Brežņevs. Te jānorāda, ka komūnistu partijas biedru skaits, uz kuŗiem balstās Brežņevs un viņa kliķe, Pad. savienībā ir tikai 15,3 milj.

Pirmo reizi Pad. savienības vēsturē partijas augstākā un arī valsts augstākā amatā ir viens un tas pats indivīds — kompartijas ģenerālsekretārs un valsts prezidents Leonīds Brežņevs. Komūnistu partijas minoritāte kopā ar pašas radīto drošības pārvaldi KGB pārrauga un vada visu valsts iestāžu un padomju pilsoņu dzīvi. Tā uztur komūnisma ortodoksālo līniju, tā nosaka katra atsevišķa indivīda karjēru, piešķir paaugstinājumus un priekšrocības.

Ir dzirdēts apgalvojums, ka gadu tecējumā komūnisms evolūcijas ceļā izveidošoties par politiski mērenu fainomenu — sociālisma un kapitālisma krustojumu. Nenoliedzami jau tagad padomju imperijā viens otrs rietumu pasaules vaibsts radis konkrētu atspulgojumu. Dzīšanās pēc rietumu patērētāju kvalitātīvi labākām precēm, tāpat kā prasība pēc televīzijas aparātiem, leduskapjiem un labākiem dzīvokļiem nav nekas cits kā cenšanās apmierināt materiālas prasības. Sarkanais galms vairs nevar ignorēt imperijas vergu pieticīgās prasības, un varbūt pēdējos desmit gados padomju pilsoņi savā labklājībā spējuši atzīmēt zināmus uzlabojumus. Bet tas nenozīmē, ka Brežņevs un komūnistu partija iedomātos samazināt savas varas pamatus. Šī partija kopš Ļeņina laika bijusi sarkanās imperijas kakla kungs un tās vara dibinās uz terroru, kam līdz iet cilvēka tiesību apspiešana. Ilgas pēc brīvības un taisnības pēdējos gados jau atklāti izskanējušas no drošu individu mutēm. Padomju iekārta šo bīstamo embriju cenšas iznīcināt jau pašā sākuma stadijā.

Droši vien miljoniem padomju pilsoņu nav dzirdējuši par disidentu kustību, Sahārovu, Solžeņicinu un citām laika balsīm. Valdības kontrolētā prese tos noklusējusi. Tanī pašā laikā nav šaubu, ka šo miljonu sirdīs ir apslēptas tās pašas ilgas, tās pašas prasības, kas cilvēcei bijušas visā līdzšinējā vēsturē. Agri vai vēlu, tās spontāni izlauzīsies no apspiesto masām. Varbūt izšķirīgā nozīme būs apspiesto tautu nacionālismam konfrontācijā pret pārkrievināšanu. Pad. savienībā komūnisms un pārkrievināšana ir patiesībā identiski jēdzieni.

Nobeigsim šīs nedēļas pārdomas ar pazīstamā britu politiskā komentātora Bernarda Levina zīmīgo nākotnes skatījumu: „Vairāk par visu Brežņevs un viņa politbiroja biedri bīstas no nenovēršamās nākamās revolūcijas — brīvības un tiesību atdzimšanas revolūcijas. Šodien viņš to apkaro ar nežēlīgu roku. Varbūt ka pienāks laiks, kad politbirojam būs jānāk klajā ar patiesām reformām. Bet ja tas notiktu, tas nozīmētu sagraut pastāvošās varas pašus pamatus. Šī revolūcija var uzliesmot daudz agrāk nekā pasaule to var iedomāties. Jau šodien tā ir salīdzināma ar milzu apmēra ejļas rezervuāru, kam laika deglis jau pievienots. Atliek diglim tikai pielikt uguni."

Tas atgādina kāda jauna latviešu strādnieka pareģojumu: „Ar pieviltā strādnieka palīdzību komūnisms varēja nākt pie varas. Kad strādnieks būs atmodies, tad viņš un neviens cits komūnismu iemetīs kapā. Ļaunais murgs tad būs izsapņots."

Aleksandrs Ķegumnieks